

บทบาทองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ
อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2562

บทบาทองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ
อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2562

หัวข้อสารนิพนธ์ : บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัด
สมุทรสาคร
ชื่อนักศึกษา : ไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล
ชื่อปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : การปกครอง
ปีพุทธศักราช : 2562
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ฐาณูร หอมกลิ่น

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
(พระศรีวินยาภรณ์, ดร.)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์:
ประธานกรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

.....
(ดร.ฐาณูร หอมกลิ่น)

กรรมการ

.....
(ดร.พนัด ดั่งวงศ์)

กรรมการ

.....
(ดร.สมภาพ ระจับทุกข์)

กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุทธนา ปราณีต)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Topic : The Roles of Local Administrative Organizations in Management of Social Welfare for Elderly Persons of Khlong Maduea Sub-District Administrative Organization, Krathum Baen District, Samut Sakhon Province

Student's Name : Paitoon Sermsirimongkol

Degree Sought : Master of Political Science

Program : Government

Anno Domini : 2019

Advisor : Dr.Thakul Homklin

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in PartialFulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Political Science (Government)

Dean of Graduate School P. Srinyaphon
(Phra Srivinayaphon, Dr.)

Thematic Committee :
Chairman S. Chaimusik
(Assoc.Prof.(Emeritus) Dr.Sukit Chaimusik)

Member (Advisor) Thakul Homklin
(Dr.Thakul Homklin)

Member Panut Duangtilee
(Dr. Panut Duangtilee)

Member Sompop Rangubtook
(Dr.Sompop Rangubtook)

Member Yuttana Praneet
(Asst.Prof.Dr.Yuttana Praneet)

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	:	บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร
ชื่อนักศึกษา	:	ไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล
ชื่อปริญญา	:	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	:	การปกครอง
ปีพุทธศักราช	:	2562
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	ดร.ฐาณกร หอมกลิ่น

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร ในผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และรายได้ ต่างกัน และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ จำนวน 345 คน โดยใช้สูตรของของทาร์โร ยามาเน และวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.80 สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจะเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า:

1. ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ด้านนันทนาการ และด้านการมีงานทำและการมีรายได้ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบทดสอบสมมติฐานของการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้สูงอายุที่มีรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ มีดังนี้ 1) ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ได้แก่ เพิ่มการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการรับประทานอาหาร และการดูแลสุขภาพอนามัยผู้สูงอายุให้กับผู้สูงอายุและคนในครอบครัว 2) ด้านการมีงานทำ และการมีรายได้ ได้แก่ ควรเพิ่มโครงการอบรมส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุมากขึ้น มีกองทุนให้กู้ยืม

สนับสนุนการประกอบอาชีพโดยจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณที่เหมาะสม มีการประชาสัมพันธ์ให้ช่วยกันอุดหนุนสินค้าของผู้สูงอายุ และ 3) ด้านนันทนาการ ได้แก่ ควรเพิ่มโครงการกระตุ้นเชิญชวนให้ผู้สูงอายุหันมาออกกำลังกายให้มากขึ้น มีการดูแลให้มีสวนสาธารณะหรือสวนสุขภาพที่สะดวกปลอดภัยและมีอุปกรณ์การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ

คำสำคัญ : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, การจัดสวัสดิการ, ผู้สูงอายุ

ABSTRACT

Thematic Topic : The Roles of Local Administrative Organizations in Management of Social Welfare for Elderly People of Khlong Maduea Sub-District Administrative Organization, Krathum Baen District, Samut Sakhon Province

Student's Name : Paitoon Sermsirimongkol

Degree Sought : Master of Political Science

Program : Government

Anno Domini : 2019

Advisor : Dr.Thakul Homklin

This thematic paper had the following objectives: 1) to study the opinions about the role of local administrative organizations in management of social welfare for elderly people of Khlong Maduea Sub-district Administrative Organization, Krathum Baen District, Samut Sakhon province; 2) to compare the opinions about the role of local administrative organizations in management of social welfare for elderly people of Khlong Maduea Sub-district Administrative Organization, Krathum Baen District, Samut Sakhon Province, classified with different gender, age and income; and 3) to suggest guidelines for management of social welfare for elderly people of Khlong Maduea Sub-district Administrative Organization, Krathum Baen District, Samut Sakhon province. It was a quantitative research. The sample group consisted of 345 elderly people living in Khlong Maduea Sub-district Administrative Organization. Taro Yamane's formula and simple sampling methods were used for data collection. The used tools in the research were questionnaires with the reliability of 0.80. The used statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation. T-test and One-Way ANOVA test. When differences were found, they were compared in pairs with the LSD (Least Significant Difference) method.

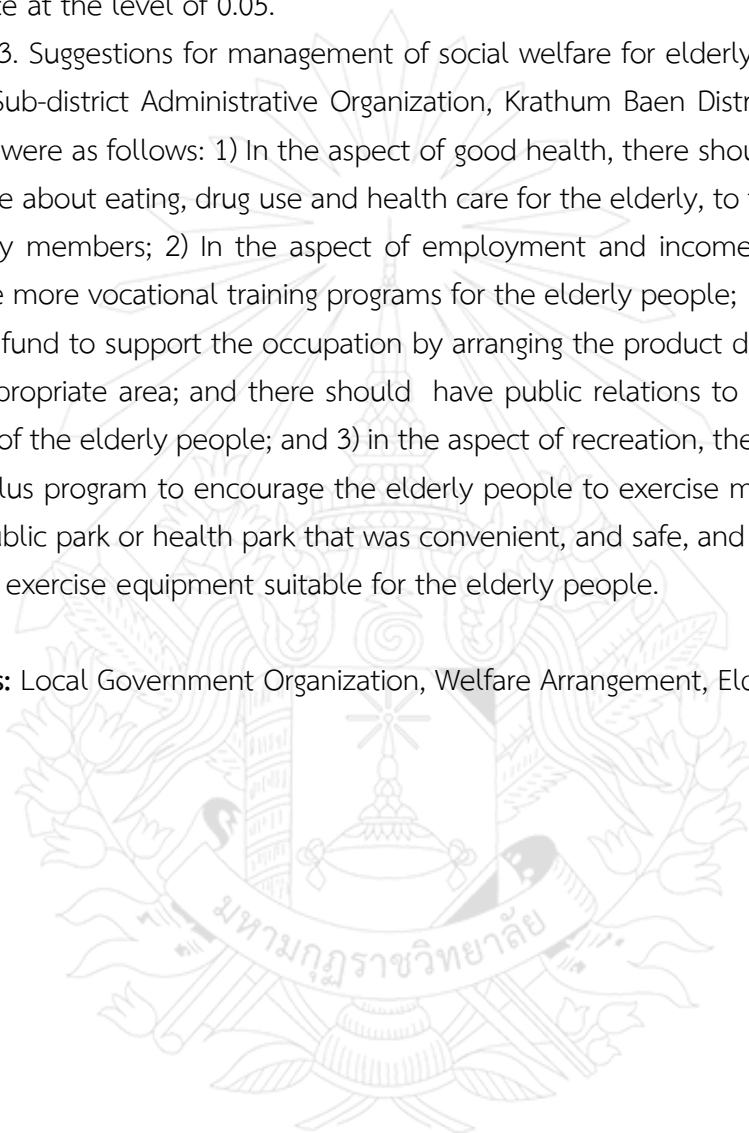
The results of research were found as follows:

1. The elderly people who responded to the questionnaires had opinions about the role of local administrative organizations in management of social welfare for elderly people of Khlong Maduea Sub-district Administrative Organization, Krathum Baen District, Samut Sakhon province, by sorting the average from descending order to being in the aspect of good health, the aspect of recreation and the aspect of employment and income respectively.

2. The comparison of the hypothesis of the research was found that the elderly with different gender and age had overall no different opinions about the role of local government organizations in management of social welfare for elderly people of Khlong Maduea Subdistrict Administrative Organization. But the elderly people with different incomes had different opinions on the elderly welfare management, with statistical significance at the level of 0.05.

3. Suggestions for management of social welfare for elderly people of Khlong Maduea Sub-district Administrative Organization, Krathum Baen District, Samut Sakhon province, were as follows: 1) In the aspect of good health, there should have training in knowledge about eating, drug use and health care for the elderly, to the elderly people and family members; 2) In the aspect of employment and income generation, there should be more vocational training programs for the elderly people; there should have a lending fund to support the occupation by arranging the product distribution location in the appropriate area; and there should have public relations to help subsidize the products of the elderly people; and 3) in the aspect of recreation, there should increase the stimulus program to encourage the elderly people to exercise more; there should have a public park or health park that was convenient, and safe, and there should have adequate exercise equipment suitable for the elderly people.

Keywords: Local Government Organization, Welfare Arrangement, Elderly people.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาจากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ให้คำแนะนำแนวทางในการทำสารนิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกล่าวนามเพื่อขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สถาบันที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ ทุก ๆ ท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร.ฐากร หอมกลิ่น อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.กรรณา มธุลาภรังสรรค์ พลเรือตรี รองศาสตราจารย์ ทองใบ อีรานันท์ทางกูร พระมหาวิระชาติ ปิยวัฒน์, ดร. และดร.บานชื่น นักการเรียน คณาจารย์ที่ร่วมให้คำปรึกษา ช่วยแนะนำตรวจสอบรูปแบบสารนิพนธ์ และแก้ไขสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก ประธานกรรมการ ดร.สมภพ ระวังทุกข์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุทธนา ประณีต และดร. พันธุ์ดวงดี กรรมการ ที่ช่วยแนะนำสิ่งต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ดร.กรรณา มธุลาภรังสรรค์ และ ดร.บานชื่น นักการเรียน อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และ นายสุชาติ ดีแก้ว สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเก็บข้อมูลเขียนงานสารนิพนธ์ พร้อมให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณ ท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อและผู้สูงอายุทุกท่าน ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่ให้ความอนุเคราะห์อนุญาตให้แจกแบบสอบถามและตอบแบบสอบถาม รวมทั้งเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการปกครองทุกท่านที่คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด คอยสนับสนุนส่งเสริมและเป็นแรงผลักดันที่มีค่า ทำให้ผู้วิจัยสามารถเขียนสารนิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์ได้

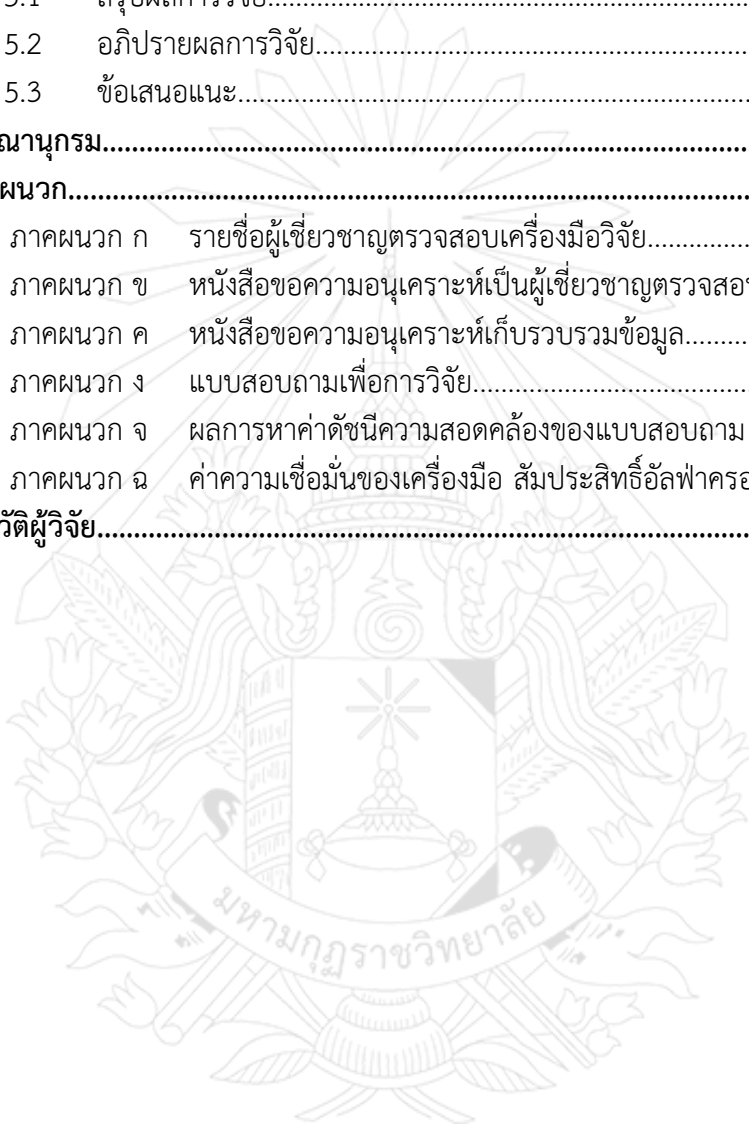
ขอขอบพระคุณ นักวิชาการ นักวิจัย และทุกท่านที่เป็นเจ้าของผลงานเขียน บทความ และงานวิจัย ที่ข้าพเจ้าได้นำข้อความที่เป็นประโยชน์มากล่าวไว้ในสารนิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายชื่อที่ปรากฏในบรรณานุกรม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณพระรัตนตรัย คุณบิดา มารดา คุณครูอาจารย์ อันเป็นที่เคารพสูงสุด และหากมีข้อผิดพลาดของงานชิ้นนี้อันสามารถเกิดขึ้นได้ ผู้วิจัยขอกราบขออภัยมา ณ โอกาสนี้

ไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ด
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	5
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ.....	11
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ.....	17
2.4 สภาพพื้นที่ที่ทำการวิจัย.....	31
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
2.6 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
3.1 วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย.....	39
3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	40
3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
3.4 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	42
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
3.6 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	43
3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
3.8 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	45

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4.1	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4.2	ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
5	สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	76
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	77
5.2	อภิปรายผลการวิจัย.....	80
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	86
	บรรณานุกรม.....	88
	ภาคผนวก.....	92
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	93
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	95
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	99
	ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	102
	ภาคผนวก จ ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC).....	108
	ภาคผนวก ฉ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ สัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค.....	111
	ประวัติผู้วิจัย.....	114

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	จำนวนประชากร ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ..... 32
ตารางที่ 2.2	จำนวนผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ..... 33
ตารางที่ 3.1	แสดงจำนวนประชากร (ผู้สูงอายุ) และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร..... 41
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ..... 50
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ..... 50
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้..... 51
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวม..... 52
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี..... 53
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้..... 54
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้..... 55
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ..... 56
ตารางที่ 4.9	แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ..... 57

ตารางที่ 4.19	แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี จำแนกตามอายุ.....	62
ตารางที่ 4.20	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ จำแนกตามอายุ.....	63
ตารางที่ 4.21	แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ จำแนกตามอายุ.....	63
ตารางที่ 4.22	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ จำแนกตามอายุ.....	64
ตารางที่ 4.23	แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ จำแนกตามอายุ.....	64
ตารางที่ 4.24	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามรายได้.....	65
ตารางที่ 4.25	25 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามรายได้.....	66
ตารางที่ 4.26	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference).....	67

ตารางที่ 4.27	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี จำแนกตามรายได้.....	68
ตารางที่ 4.28	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี จำแนกตามรายได้.....	68
ตารางที่ 4.29	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference).....	69
ตารางที่ 4.30	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ จำแนกตามรายได้.....	76
ตารางที่ 4.31	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ จำแนกตามรายได้.....	70
ตารางที่ 4.32	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ จำแนกตามรายได้.....	71
ตารางที่ 4.33	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ จำแนกตามรายได้.....	71
ตารางที่ 4.34	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร.....	72
ตารางที่ 4.35	แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี.....	73

ตารางที่ 4.36 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
ด้านการมีงานทำและการมีรายได้..... 74

ตารางที่ 4.37 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
ด้านนันทนาการ..... 75

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	38
--	----

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากความก้าวหน้าและความสำเร็จด้านการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศไทย ช่วยทำให้ประชากรไทยมีสุขภาพดีและอายุยืนยาวขึ้น สัดส่วนจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้นทุกปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทยมีผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 9,934,309 คน (ร้อยละ 15.07) พ.ศ. 2560 จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเป็น 10,225,322 คน (ร้อยละ 15.45) และ พ.ศ. 2561 จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเป็น 10,666,803 คน (ร้อยละ 16.06) (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2562, จาก <http://www.dop.go.th/th>) ประเทศไทยจึงได้ชื่อว่าก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” ตามที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations) ได้ให้นิยามว่า การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) หมายถึง สังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2014, จาก <https://www.stou.ac.th>) ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุมาโดยตลอด มีกฎหมายเฉพาะที่ให้การรับรองสิทธิของผู้สูงอายุตั้งแต่ พ.ศ. 2546 และได้รับการปรับปรุงจนถึงปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560 สาระของกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดความหมายของผู้สูงอายุว่า หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย ผู้สูงอายุพึงได้รับสิทธิที่มีประโยชน์ ได้แก่ ได้รับการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่อำนวยความสะดวกและรวดเร็วเป็นพิเศษ ได้รับการส่งเสริมด้านการศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ได้รับการส่งเสริมด้านอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม ได้รับการส่งเสริมพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ได้รับเบี้ยยังชีพและสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560, หน้า 1-10)

ปัญหาที่พบในผู้สูงอายุคือ สภาพทางร่างกายและจิตใจมีความเสื่อมถอยมากขึ้น ทำให้ขาดความแคล่วคล่องว่องไว มีความคิดช้าลง และเริ่มมีโรคประจำตัว เช่น โรคความดันโลหิตสูง และโรคเบาหวาน ทำให้ผู้สูงอายุประสบปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัย จำเป็นต้องได้รับการดูแลสุขภาพ การรับประทานอาหาร การรักษาโรค และการตรวจสุขภาพ สิ่งที่มาคือปัญหาด้านการทำงาน ประกอบอาชีพ เมื่อความสามารถในการทำงานลดลง รายได้จึงลดลงตาม บางคนอาจมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้ชีวิตประจำวัน จึงต้องการความช่วยเหลือทางด้านการทำงาน การมีสวัสดิการแรงงาน และการมีรายได้ อีกทั้งเมื่อบุคคลเข้าสู่วัยสูงอายุหรือเกษียณอายุงานจะมีเวลาว่างมากขึ้น จึงเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายและแยกตัวจากสังคม มีผู้สูงอายุจำนวนมากต้องเผชิญกับปัญหาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ดังนั้นกิจกรรมยามว่างด้านนันทนาการจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อพบปะสังสรรค์กับเพื่อนในวัยใกล้เคียงกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน หรือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ เนื่องจากจะนำมาซึ่งความพึงพอใจ ความสุข และรู้สึกว่าชีวิตมีความหมายมากขึ้น การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจึงควรจัดให้มีการตรวจสุขภาพอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมให้เกิด

การสร้างงานสร้างรายได้ ควรจัดตั้งชมรมสมาคมให้ผู้สูงอายุได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และควรให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการจัดสวัสดิการเพื่อการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ 1) ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี 2) ด้านการมีการศึกษาที่ดี 3) ด้านการมีที่อยู่อาศัย 4) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ 5) ด้านการมีความมั่นคงทางรายได้ 6) ด้านนันทนาการ และ 7) ด้านการบริการสังคมทั่วไป (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, อ้างถึงใน นันทนา อยู่สบาย, 2557, หน้า 21-22)

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของรัฐที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้สูงอายุที่สุด ให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้สูงอายุตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2562 ได้จัดให้มีสวัสดิการสังคมเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ เช่น 1) ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ได้แก่ การรักษาพยาบาล และการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคติดต่อ 2) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ ได้แก่ การส่งเสริมการฝึกอบรมและการประกอบอาชีพ และการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และ 3) ด้านนันทนาการ ได้แก่ การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ และการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ เป็นต้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการให้การสงเคราะห์และดูแลผู้สูงอายุ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ชุมชน องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งหมายความว่าต้องเตรียมความพร้อมให้กับวัยแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านอาหาร ออม ด้านการดูแลสุขภาพ และด้านสังคม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวและชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุคือผู้ทรงคุณค่าของสังคม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำเรื่อง บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ ข้อมูลความพึงพอใจต่อสวัสดิการสังคมด้านต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ อันจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมให้ผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสมเป็นประโยชน์ และสอดคล้องกับความจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และรายได้ ต่างกัน

1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

1.3.2 ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

1.3.3 ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปทั้งชายและหญิง ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งหมด 11 หมู่บ้าน จำนวน 2,486 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี 2) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ และ 3) ด้านนันทนาการ

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และรายได้ ต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.5.4 นำผลของการวิจัยบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร หน่วยงานภาครัฐหรือผู้ที่

เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

บทบาท หมายถึง บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ (อบต.)

อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

สวัสดิการผู้สูงอายุ หมายถึง สวัสดิการที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อได้จัดให้ผู้สูงอายุ 3 ด้าน คือ 1) ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี 2) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ และ 3) ด้านนันทนาการ

ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อมีบทบาทในการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การตรวจสุขภาพประจำปี การรักษาพยาบาลโดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคติดต่อ จัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องการรับประทานอาหารและการใช้ยาและการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง มีการเยี่ยมบ้าน การตรวจรักษา และการดูแลสุขภาพ โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น

ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อมีบทบาทในการจัดสวัสดิการด้านการงานและการมีรายได้สำหรับผู้สูงอายุ เช่น การฝึกอบรมด้านอาชีพที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ ส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา และประสบการณ์ให้แก่ชุมชนโดยได้รับค่าตอบแทน มีกองทุนการกู้ยืมเพื่อการประกอบอาชีพในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็นรายเดือน เป็นต้น

ด้านนันทนาการ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อมีบทบาทในการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและเครือข่ายพร้อมทั้งดำเนินงานและสนับสนุน มีสวนสาธารณะ สวนสุขภาพ และสนามกีฬาอย่างเพียงพอ มีการส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ มีกิจกรรมผู้สูงอายุในวันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนาและตามประเพณี และมีการทัศนศึกษาด้านศาสนา การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของผู้สูงอายุต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ และ ด้านนันทนาการ

เพศ หมายถึง ผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ ที่ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง ผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ ที่ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ช่วงอายุ คือ 1) อายุ 60-69 ปี และ 2) อายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป

รายได้ หมายถึง รายได้โดยเฉลี่ยที่ผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อที่ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ได้รับในหนึ่งเดือน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ 1) น้อยกว่า 5,000 บาท 2) 5,001 - 10,000 บาท และ 3) มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการกำหนดกรอบในการวิจัย โดยนำเสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
- 2.4 สภาพพื้นที่ที่ทำการวิจัย
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความหมายและความสำคัญ

ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ให้ความหมายของ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายถึง องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง “สภาท้องถิ่น” หมายถึง สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล สภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภากรุงเทพมหานคร สภาเมืองพัทยา และสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมาย และ “ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่น หรือคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมาย (พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562, หน้า 259)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คือ หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตนเอง มีการดำเนินงานเป็นอิสระจากส่วนกลาง โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินงานได้อย่างมีอิสระภายใต้พระราชบัญญัติที่กำหนด เป็นการกระจายอำนาจรัฐจากส่วนกลางลงมาสู่ระดับท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจรัฐดูแลตนเองมากขึ้น ผู้บริหารซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นย่อมรู้ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นดีกว่ารัฐบาลกลาง จึงสามารถใช้งบประมาณเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นได้ตรงตามความต้องการของประชาชนมากกว่าและมีประสิทธิภาพมากกว่า นอกงบประมาณที่รัฐบาลกลางจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะขึ้นอยู่กับจำนวนประชากร ซึ่งวิธีจัดสรรงบประมาณลักษณะนี้จะช่วยให้เกิดการแข่งขันกันระหว่างท้องถิ่น เกิดบริการสาธารณะใน

รูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น เนื่องจากประชาชนเลือกที่จะอยู่อาศัยในท้องถิ่นที่เสนอบริการสาธารณะตามที่ตนต้องการ และนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ปริญาดา สุสีสกริ, 2556, จาก <https://patchareesaw.wordpress.com>)

สรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หมายถึง การที่ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งตามกฎหมายใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติฯ ทำหน้าที่พัฒนาท้องถิ่นของตน จัดบริการสาธารณะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ และความสงบเรียบร้อยของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีหน่วยงานทำหน้าที่ผู้บริหาร จัดสรรงบประมาณ และมีบุคลากรทำงานเพื่อท้องถิ่น ซึ่งยังคงอยู่ภายใต้ความควบคุมของรัฐบาลระดับชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นหน่วยงานทางการเมืองการปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดรูปแบบหนึ่ง โดยปกติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ เลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อเลือกผู้บริหารท้องถิ่นอีกทีหนึ่ง เรียกว่าการเลือกตั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมตามลำดับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเข้าใจสภาพปัญหาและสามารถพัฒนาแก้ไขท้องถิ่นตนเองได้ดีที่สุด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจอิสระในการบริหารจากรัฐได้ในระดับหนึ่งตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

ความสำคัญขององค์กรปกครองท้องถิ่น

องค์กรปกครองท้องถิ่นถือว่าเป็นหน่วยงานหลักในการดูแลท้องถิ่น ตามหลักการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นของระบอบประชาธิปไตย ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น คือการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการปกครองตนเอง ทำหน้าที่บริหารจัดการ กำกับดูแลการปกครองและพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐบาลในอันที่จะรักษาความมั่นคง ความเป็นอยู่ และความสุขของประชาชนในพื้นที่ (สถาบันพระปกเกล้า, 2562, จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>) ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ได้แก่

1) การปกครองท้องถิ่นเป็นจุดเริ่มต้นของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง เพราะการปกครองท้องถิ่นเปรียบเสมือนโรงเรียนแห่งแรก ที่จะฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณเองมีความเกี่ยวข้องกับการปกครอง มีส่วนเสียส่วนได้ในการทำงานของฝ่ายบริหารท้องถิ่น จึงเกิดความรู้สึกรับผิดชอบและเกิดความห่วงหาพันต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด

2) การปกครองท้องถิ่นสอนให้ประชาชนเข้าใจการปกครองตนเอง (Self Government) ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยมีหลักที่สำคัญประการหนึ่งคือ “การปกครองตนเอง” ประชาชนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการปกครอง มิได้เป็นการปกครองโดยการรับคำสั่งจากเบื้องบนเพียงทางเดียว ผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามแนวทางประชาธิปไตยอีกด้วย โดยประชาชนมีสิทธิออกเสียงลงประชามติ (Reference) ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น และมีส่วนรับรู้ถึงปัญหาและแก้ไขปัญหาลocal ของตน

3) การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางตามหลักของการกระจายอำนาจการปกครอง เนื่องจากขอบเขตภารกิจของรัฐบาลกลางมีอย่างกว้างขวางและมีจำนวนมาก ปัญหาของแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันและการพัฒนาแก้ไขจึงมีวิธีการที่แตกต่างกันด้วย ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ จึงเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุด และกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นที่ไม่เหมือนกับท้องถิ่นอื่น ๆ และอาจไม่มีผลใด ๆ ต่อการบริหารประเทศโดยส่วนรวม จึงเป็นการเหมาะสมที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปัญหาดังกล่าว เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทำให้มีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ ๆ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติที่ประโยชน์ต่อประชาชนส่วนรวม และรัฐบาลจะมีความคล่องตัวในการทำงานมากขึ้น

4) การปกครองท้องถิ่นสามารถแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากความแตกต่างกันของสภาพในแต่ละท้องถิ่น เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ความต้องการและปัญหา ผู้ที่จะให้บริการหรือแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็นและสอดคล้องกับปัญหาของประชาชนได้ดีที่สุด ก็คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั่นเอง

5) การปกครองท้องถิ่นเปรียบเสมือนมหาวิทยาลัยที่สร้างผู้นำทางการเมืองและผู้บริหารของประเทศในอนาคต เพราะประชาชนในท้องถิ่นที่ได้รับเลือกให้มาทำหน้าที่ในองค์กรปกครองท้องถิ่นย่อมเกิดการเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น จึงเป็นการฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานอันเป็นพื้นฐานที่ดีต่อตำแหน่งหน้าที่ทางการเมืองของตนในอนาคต

6) การปกครองท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางไปสู่ภูมิภาค ทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบดูแลตนเอง พึ่งพาตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยประชาชนในท้องถิ่น

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การบริหารงานโดยประชาชนในท้องถิ่นที่ได้รับเลือกตั้ง ประชาชนในท้องถิ่นจึงมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเอง เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง เพราะท้องถิ่นแต่ละแห่งมีปัญหาที่หลากหลายและมีความต้องการการพัฒนาและแก้ไขที่แตกต่างกัน ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ จึงเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุด ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ประชาชนมีสิทธิออกเสียงประชามติและมีอำนาจถอดถอน เป็นการปูพื้นฐานประชาธิปไตยและเพิ่มประสบการณ์ให้กับประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะเป็นการสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของประเทศในอนาคต

2.1.2 การจัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันของไทย

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นการบริหารงานรูปแบบการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ของการบริหารราชการแผ่นดินตามการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือรัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจทางการปกครองและการบริหารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ เพื่อดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
2. เทศบาล
3. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
4. ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มิได้กฎหมายกำหนด ซึ่งมีอยู่ 2 รูปแบบคือ
  - 1) กรุงเทพมหานคร
  - 2) เมืองพัทยา

รายละเอียดของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมา ผู้วิจัยขอ อนุญาตรายงานเฉพาะส่วนของ องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานวิจัยฉบับนี้ ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งพระราชบัญญัติที่ใช้ในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 โดยมีอำนาจ หน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

โครงสร้างการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ สภา องค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน

มาตรา 45/1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลจำนวนเขตเลือกตั้งละหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขต เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่หมู่บ้านใดมี ราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรไม่ถึงยี่สิบห้าคน ให้รวมหมู่บ้านนั้นกับหมู่บ้านที่มีพื้นที่ ติดต่อกันและเมื่อรวมกันแล้วจะมีราษฎรถึงยี่สิบห้าคนเป็นเขตเลือกตั้งเดียวกัน การนับจำนวนราษฎร ดังกล่าวให้นับ ณ วันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง การรวมหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้งตามวรรค สองให้นายอำเภอเป็นผู้ดำเนินการและประกาศให้ประชาชนทราบภายในวันที่ 31 มกราคม ของปีที่มี การ หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเขตเลือกตั้งไม่ถึงหกเขตเลือกตั้ง ให้สภาองค์การ บริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกจำนวนหกคน ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีหนึ่งเขตเลือกตั้ง ให้สภาองค์การ บริหารส่วนตำบลนั้น ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหกคน

(2) ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีสองเขตเลือกตั้ง ให้สภาองค์การ บริหารส่วนตำบลนั้น ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเขตเลือกตั้งละสามคน

(3) ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีสามเขตเลือกตั้ง ให้สภาองค์การ บริหารส่วนตำบลนั้น ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเขตเลือกตั้งละสองคน

อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

2. นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562

มาตรา 58/1 บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค้การบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(2) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิก

มาตรา 58/2 นายกองค้การบริหารส่วนตำบลมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

(1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

(1/1) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

(2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

(4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(5) จัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

(6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการดังต่อไปนี้

(1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

(2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

(3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

(4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

(5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

(6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

(7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

(8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

(9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

- (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (12) การท่องเที่ยว
- (13) การผังเมือง

สรุปได้ว่า การจัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันของไทย มี 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ 1. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ทั่วประเทศ ในทุกจังหวัด มี 3 ประเภทได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และ 2. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นส่วนย่อยของระบอบประชาธิปไตยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทางการเมืองของระบอบประชาธิปไตย เป็นระบบของการกระจายอำนาจทางการปกครองไปสู่ท้องถิ่นที่ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง มีการจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงตรงกับความต้องการของราษฎร และเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น ท้องถิ่นมีอิสระในการตัดสินใจ กำหนดทิศทาง นโยบาย และการบริหารจัดการ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้ในระดับหนึ่ง

2.1.3 ความหมายของบทบาท

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ ดังนี้

ซุบ กาญจประกร (อ้างถึงใน จักรพงษ์ มนัสพิทักษ์ชัย, 2549, หน้า 44) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “บทบาท” เป็นตำแหน่งทางสังคม (social position) ซึ่งทุกคนมีและดำรงอยู่ทั้งในด้านการปฏิบัติงานหรือในสังคม ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาททั้งที่เป็นทางการ (formally) และส่วนตัว (personally) ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพราะว่าบทบาทเป็นแนวความคิดเกี่ยวกับความคาดหวังของพฤติกรรมของแต่ละคนในองค์การ บทบาทของบุคคลประกอบขึ้นจากสิทธิและหน้าที่ของเขาน้องการ บุคคลอาจมีบทบาทหลาย ๆ อย่างก็ได้ แต่ก็ควรจะต้องประพฤติ ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ของบทบาทนั้น

สุชา จันทรเฒ และสุรางค์ จันทรเฒ (2520, หน้า 46) ให้ความหมายของบทบาทว่า บทบาทและสถานภาพมีความหมายใกล้เคียงกันมาก บทบาทเป็นสิ่งที่บุคคลในสถานภาพต่าง ๆ พึงกระทำตามสถานภาพนั้น ๆ นั่นคือ เมื่อสังคมกำหนดสิทธิและหน้าที่ให้สถานภาพใดมาแล้ว บุคคลในสถานภาพนั้น ๆ จะต้องประพฤติปฏิบัติตามที่กำหนด

สุริยา หาญไพบูลย์ (อ้างถึงใน วีรศักดิ์ อุปสิทธิ์, 2545, หน้า 39) กล่าวว่า บทบาทเป็นสิ่งที่อยู่ก่อนที่บุคคลจะเข้าไปครอง และบุคคลที่ครอบครอง จะแสดงบทบาทนั้นไปตามสิทธิอำนาจ หน้าที่ที่ขึ้นกับตำแหน่งทางสังคม โดยมีทั้งบทบาทที่ควรจะเป็นและบทบาทที่เป็นจริง บทบาทมีความสัมพันธ์กับตำแหน่งที่ไม่อาจแยกจากกันได้ โดยที่ทั้งบทบาท ตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่จะต้องอยู่ควบคู่กันไปดังเหรียญที่มีสองด้าน

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527, หน้า 50) ได้อธิบายว่า บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลที่ประพฤติไปตามตำแหน่งและสถานภาพของตนในสังคมนั้น ๆ

สรุปได้ว่า บทบาทหมายถึง ตำแหน่งทางสังคมซึ่งทุกคนดำรงอยู่ทั้งในด้านการปฏิบัติงานหรือในสังคม ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาททั้งที่เป็นพิธีการและส่วนตัว ในการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติตามสิทธิ อำนาจหน้าที่ที่ขึ้นกับตำแหน่งทางสังคมตามสถานภาพของบุคคล บทบาทจึงมีความสัมพันธ์กับตำแหน่งที่ไม่อาจแยกจากกันได้ บุคคลอาจมีหลายสถานภาพในคนคนเดียว ฉะนั้นบทบาทของบุคคลจึงต้องปฏิบัติตามสถานภาพในสถานการณ์ตามสถานภาพนั้น ๆ ตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบและกำกับดูแลการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

มนุษย์ทุกคนย่อมปรารถนาการดำเนินชีวิตหรือความเป็นอยู่ที่ดีและมีหลักประกันของชีวิตในบั้นปลาย โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่ได้ทำงานหรือมีรายได้น้อยไม่เพียงพอในการดำรงชีพหรือมีปัญหาด้านสุขภาพ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมจึงมีบทบาทสำคัญและจำเป็นในการเสริมสร้างให้การดำรงชีวิตของผู้สูงอายุสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ไม่ยากลำบาก อยู่ได้อย่างมั่นคงไม่ต่ำกว่าระดับมาตรฐาน สวัสดิการสังคมยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสวัสดิภาพโดยทั่วไปของประชาชน ช่วยพัฒนาคนอันจะนำประโยชน์ไปสู่ตนเอง ครอบครัว ตลอดจนถึงสังคม ซึ่งจะส่งผลไปถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศเป็นส่วนรวม

2.2.1 ความหมายของสวัสดิการสังคม

ความหมายของคำว่า “สวัสดิการสังคม” (Social Welfare) มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ไฟร์ดแลนเดอร์ และ แอปท์ (Friedlander & Apte, 1980 อ้างถึงใน วันทนี วาสิกะสิน และคณะ, 2547, หน้า 1) ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมว่า เป็นระเบียบนโยบาย การบริการ และผลประโยชน์ ซึ่งจะทำให้การจัดบริการต่าง ๆ ดำเนินเป็นไปโดยสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เป็นที่ยอมรับกันว่าสวัสดิการสังคมเป็นบริการพื้นฐานที่มีความสำคัญทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและถาวรเปลี่ยนแปลงจากสภาวะที่เคยยากลำบาก ไปสู่สิ่งที่คาดหวังว่าดีกว่าที่เป็นประโยชน์ รวมไปถึงความอุดมสมบูรณ์ในที่สุด

วอลเตอร์ (Walter, 1968 อ้างถึงใน สุเทพ เชาวลิต, 2527, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมว่า เป็นการจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้รับการส่งเสริมสวัสดิการสังคมโดยตรง ในเรื่องครอบครัวและเด็ก ในด้านความต้องการที่อยู่อาศัย การปรับตัวกับสังคม การใช้เวลาว่าง มาตรฐานการครองชีพและความสัมพันธ์ทางสังคม และในส่วนด้านการบริการทางสวัสดิการสังคมให้ปฏิบัติเกี่ยวกับบุคคล กลุ่มชน ชุมชน และสังคม ซึ่งบริการเหล่านี้จะรวมถึงการรักษา การดูแล และการป้องกันด้วย

วิจิตร ระวิวงศ์ (2532 อ้างถึงใน วันทนี วาสิกะสิน และคณะ, 2547, หน้า 1-2) ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมว่า เป็นกิจกรรมทุกอย่างที่รัฐบาลและเอกชนต่างจัดให้มีขึ้นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในทุกระดับ เพื่อประกันความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยอาศัยผู้ปฏิบัติงานและนักวิชาการที่มีความรู้จากหลายสาขา ไม่เฉพาะแต่นักสังคมสงเคราะห์เท่านั้น ประชาชนคือจุดศูนย์กลางหรือเป้าหมายของงานสวัสดิการสังคม สวัสดิการสังคมถือเป็นส่วนสำคัญของงานพัฒนาสังคม จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีและมีหลักประกันของประชาชน งาน

สวัสดิการสังคมนอกจากจะช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาแก่บุคคลที่ประสบความเดือดร้อนแล้ว ยังรวมถึงมาตรการป้องกันและส่งเสริมสวัสดิการสังคมให้ดีขึ้นด้วย

ปฐมาภรณ์ บุษปอ์รัง (วารสารราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ 38 ฉบับที่ 2 เม.ย.-มิ.ย. 2556, หน้า 76) ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมว่า เป็นการจัดบริการสังคมให้แก่ประชาชน เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตทั้งกายและใจ การจัดความช่วยเหลือสำหรับสาธารณะซึ่งหมายรวมถึงสภาพสิ่งแวดล้อม การให้ความคุ้มครองทางสังคม การบรรเทาภัยพิบัติ ระดับของอาชญากรรม ระบบศาสนาและความเชื่อ บริการที่ภาครัฐจัดให้แก่ประชาชนโดยครอบคลุมถึงวงจรชีวิต ตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย นอกจากนี้สวัสดิการสังคมยังหมายรวมถึง การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่มีความยากลำบากและการพัฒนาในระบบค่านิยมด้านสังคมและวัฒนธรรม ค่านิยมเรื่องบุญคุณ ค่านิยมเกี่ยวกับครอบครัว ค่านิยมเรื่องความกตัญญู ซึ่งเป็นค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรม ช่วยให้สถาบันทางสังคมมีหน้าที่ดูแลสมาชิกในสังคม

สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์ (วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2557, หน้า 73) ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมว่า เป็นระบบการบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม การป้องกัน การแก้ไขปัญหา เป็นสิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับและมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างทั่วถึง เป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัยที่ดี ที่อยู่อาศัย การงานทำและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคน

พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ได้ให้ความหมายว่า “สวัสดิการสังคม” คือ ระบบการจัดบริการทางสังคม ซึ่งเป็นสิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับและมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสมเป็นธรรม ซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม และให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัยที่ดี ที่อยู่อาศัย การมีงานทำและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550, หน้า 1)

สรุปได้ว่า “สวัสดิการสังคม” (Social Welfare) หมายถึง ระบบการจัดบริการสังคมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมและพัฒนาสังคมรวมทั้งการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้ในระดับมาตรฐาน โดยบริการดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม สวัสดิการสังคมที่สำคัญ ได้แก่ ด้านการศึกษา สุขภาพอนามัยที่ดี ที่อยู่อาศัย การมีงานทำและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป และจะต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิที่ประชาชนต้องได้รับและการเข้ามีส่วนร่วมในระบบการจัดบริการสังคมทุกภาคส่วน ในทุกระดับ ซึ่งระบบการจัดบริการสังคมที่จัดขึ้นโดยภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม ได้แก่ ภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรชุมชน ที่มุ่งตอบสนองต่อความต้องการจำเป็น

พื้นฐานของประชาชนตามสิทธิที่ประชาชนพึงจะต้องได้เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว

2.2.2. กฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ได้ให้ความหมาย “การจัดสวัสดิการสังคม” คือ การจัดบริการสวัสดิการสังคมตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนด เป็นสิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับและการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ จึงหมายถึงการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา การส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัยที่ดี ที่อยู่อาศัย การมีงานทำและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550, หน้า 1)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ได้ให้ความสำคัญเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมและได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญว่า การจัดสวัสดิการสังคมได้ถูกกำหนดเป็นเป้าหมายหนึ่งของสภาพัฒนาการแห่งชาตินำที่ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ภายใต้แนวคิด 4 ประการ คือ

- (1) เป็นสวัสดิการที่คนไทยได้รับตั้งแต่เกิดจนตาย
- (2) เป็นสวัสดิการที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทยในระยะยาวและเป็นระบบสวัสดิการที่นำไปสู่ความเป็นสังคมของระบบสวัสดิการ
- (3) มีการมองเป็นภาพรวมโดยยึดองค์ประกอบของระบบสวัสดิการสังคม หรืออาจเรียกว่า “เสาหลักของระบบสวัสดิการสังคม” (Pillars of Welfare System) 4 องค์ประกอบ คือ การให้บริการสังคม ระบบการช่วยเหลือสังคม ระบบประกันสังคม และระบบการส่งเสริมสนับสนุนหุ้นส่วนทางสังคม
- (4) ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ทางการเงินและการบริหารจัดการว่าสังคมไทยต้องรับภาระและพร้อมใจกันในการจัดการ โดยภาคส่วนต่าง ๆ ต้องเข้ามามีบทบาทไม่ว่าจะเป็นชุมชน ภาคธุรกิจ องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร เป็นต้น

สภาพัฒนาการแห่งชาตินำมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูประบบรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย เพื่อดำเนินการตามวาระปฏิรูป พัฒนาข้อเสนอการปฏิรูปตามวาระปฏิรูปที่ 30 : การปฏิรูประบบเพื่อรองรับสังคมผู้สูงวัยของประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม สุขภาพ และสังคม โดยมีเป้าประสงค์การปฏิรูประบบรองรับสังคมสูงวัย ดังนี้

1. ประชากรไทยพึ่งตนเองได้นานที่สุด มีหลักประกันทางรายได้ที่มั่นคงไปจนบั้นปลายของชีวิต และมีส่วนร่วมเป็นพลังให้กับสังคมได้นานที่สุด
2. รัฐ เอกชน ท้องถิ่น ภาคประชาชน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมความอยู่ดีมีสุขของประชากรทุกวัย ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพของครอบครัวและชุมชนในการรองรับสังคมสูงวัย

ในที่ประชุมสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในเดือนสิงหาคม 2558 มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการและเด็ก รัฐบาลควรปรับปรุงสำนักงาน

ส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ โดยเปลี่ยนแปลงชื่อและอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับการจัดตั้งสำนักงานฯ โดยให้เป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้และดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ณิชาณี ฉุนฉลาด, 2558, หน้า 2)

สรุปได้ว่า การจัดสวัสดิการสังคม คือ การจัดบริการสวัสดิการสังคมเพื่อประชาชนทุกช่วงอายุ ซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา การส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึงเหมาะสม เป็นธรรม ช่วยลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและให้เป็นไปตามมาตรฐาน ได้แก่ ด้านการศึกษา สุขภาพอนามัยที่ดี ที่อยู่อาศัย การมีงานทำและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความต้องการขั้นพื้นฐาน ความเป็นธรรมทางสังคม ความสม่ำเสมอ และต้องไม่เป็นภาระแก่ประชาชน

2.2.3 ขอบเขตของงานสวัสดิการสังคม

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้กำหนดขอบเขตงานสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดี 7 ด้าน (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, อ้างถึงใน นันทนา อยู่สบาย, 2557, หน้า 21-22) ดังนี้

1. การมีสุขภาพอนามัยที่ดี หมายถึง ประชาชนได้รับการรักษาพยาบาล การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ การส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันโดยไม่มีความแตกต่าง ประชาชนไม่ว่าจะเป็นเพศใด อายุเท่าไร เชื้อชาติอะไร ศาสนาใด อยู่ในภูมิภาคไหนหรืออยู่ในวัฒนธรรมใด มีความสนใจในทางการเมือง มีแบบแผนการดำรงชีวิตเช่นใด หรือมีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมในระดับชั้นใด าก็ตาม จะต้องได้รับการบริการสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยที่ดี ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึง เสมอภาคทุกคน อย่างยุติธรรมตามความต้องการและสถานการณ์

2. การมีการศึกษาที่ดี หมายถึง ประชาชนจะต้องได้รับโอกาสทางการศึกษา การบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพต่อไป และแม้ว่าประชาชนจะมีข้อบกพร่องทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม หรือด้อยโอกาสทางการศึกษา ก็จะได้รับบริการการศึกษาพิเศษและจัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่มีข้อจำกัดเหล่านั้น โดยอย่างน้อยที่สุดประชาชนจะต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน

3. การมีที่อยู่อาศัย หมายถึง ประชาชนทุกคนควรจะได้มีที่อยู่อาศัยตามแต่กำลังความสามารถของบุคคลที่จะได้มา การที่ประชาชนมีที่อยู่อาศัยตามควรแก่อัตภาพ ช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ที่อยู่อาศัยต้องให้ความปลอดภัย ความมั่นคง อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่มีสภาพเสื่อมโทรมแออัด ไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยมลพิษหรือเสี่ยงต่อภัยพิบัติ เสี่ยงต่อความเสื่อมเสียทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม

4. การมีงานทำ การมีรายได้ และการมีสวัสดิการแรงงาน หมายถึง ประชาชนมีงานทำและได้รับค่าตอบแทนเพียงพอแก่การดำรงชีพในระดับมาตรฐาน งานที่มีสวัสดิการที่ดีหรืออย่าง

น้อยตามที่กฎหมายกำหนด เป็นงานที่ไม่มีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วย อุบัติเหตุและอุบัติเหตุต่าง ๆ ไม่เป็นงานที่สร้างความอับอายและเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ผิดศีลธรรมหรือผิดกฎหมาย

5. การมีความมั่นคงทางรายได้ หมายถึง ประชาชนทุกคนที่มีรายได้เพียงพอแก่การครองชีพ ได้รับการบริการด้านการประกันสังคมเพื่อคุ้มครองเรื่องความมั่นคงในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัว โดยเฉพาะประชาชนผู้มีรายได้ประจำหรือมีเงินเดือน การประกันสังคมจะครอบคลุมผลประโยชน์ในเรื่องการประกันสุขภาพ การสงเคราะห์บุตร การชดเชยการขาดรายได้จากการเจ็บป่วย พิการทุพพลภาพ ชราภาพ และการว่างงาน การประกันสังคมเป็นมาตรการหนึ่งที่จะสร้างความมั่นคงทางสังคม ไม่ให้ได้รับความเดือดร้อนเมื่อต้องเกษียณการทำงาน หรือมีเหตุให้สูญเสียรายได้ทั้งหมด บางส่วนหรือไม่พอเพียงแก่การยังชีพ

6. นันทนาการ หมายถึง ประชาชนมีกิจกรรมเพื่อการบันเทิง สนุกสนาน และการพักผ่อนหย่อนใจอย่างมีคุณภาพ โดยกิจกรรมนันทนาการนั้น ๆ ไม่เป็นการทำให้เกิดความอับอายหรือเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ผิดศีลธรรม และไม่ผิดกฎหมาย ไม่เป็นการเอาไรต์เอาเปรียบ กดขี่ข่มเหงหรือละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

7. การบริการสังคมทั่วไป หมายถึง การให้บริการใด ๆ แก่ประชาชน โดยเฉพาะประชาชนผู้ยากจนด้อยโอกาสและกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เพื่อช่วยสร้างเสริมปรับปรุงการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ช่วยพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขไม่ยากลำบากตามควรแก่อัตภาพ

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2544, หน้า 21-22) ได้เขียนเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคมไว้ในหนังสือชื่อ “สวัสดิการผู้สูงอายุ” ว่ามีขอบเขตการจัดสวัสดิการ ดังนี้

1. การประกันสังคม (Social Insurance) รัฐได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายให้ความคุ้มครองประชาชน ถือเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิตและคุ้มครองลูกจ้าง ให้ได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีเจ็บป่วยหรือประสบอันตรายทุพพลภาพ เสียชีวิตเนื่องจากสาเหตุอื่นที่มีใช่จากการทำงาน การคลอดบุตร การประกันกรณีชราภาพและการสงเคราะห์บุตรของลูกจ้าง

2. การช่วยเหลือสาธารณะ (Public Assistance) เป็นบริการสาธารณะที่จัดขึ้นสำหรับผู้ที่ต้องพึ่งพิงผู้อื่น เป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ผู้ยากจน เป็นลักษณะการสงเคราะห์แบบให้เปล่าในรูปของการให้เงินช่วยเหลือ การให้สิ่งของที่จำเป็น การให้คำปรึกษาแนะนำและบริการต่าง ๆ

3. บริการสังคม (Social Services) ภาครัฐและเอกชนจัดการบริการสังคมนี้ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการที่จำเป็นของประชาชน โดยแบ่งบริการสังคมออกเป็น 6 ประเภท คือ

3.1 สุขภาพอนามัย (Health) เป็นบริการด้านสุขภาพอนามัยและการสาธารณสุข โภชนาการ และมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันแก้ไขและฟื้นฟูสุขภาพของประชาชนให้ดีขึ้น

3.2 การศึกษา (Education) เป็นบริการการศึกษาที่จัดให้ประชาชนทุกคน โดยอย่างน้อยทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือการศึกษาภาคบังคับจากรัฐ และบริการด้านการศึกษานี้มีทั้งการศึกษาในโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยนอกโรงเรียน

3.3 ที่อยู่อาศัย (Housing) เป็นบริการที่รัฐจัดการและดูแลด้านที่อยู่อาศัยให้กับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีรายได้น้อย ให้มีที่อยู่ที่มีความแข็งแรงปลอดภัยตามความเหมาะสม

3.4 การมีงานทำและมีรายได้ (Employment and Income Maintenance) เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิต มีหลักประกันคุ้มครองการทำงาน ความมั่นคงในรายได้ และประกันสังคม

3.5 บริการสังคม (Social Services) เป็นบริการสาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์และพัฒนาการดำเนินชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3.6 นันทนาการ (Recreation) เป็นบริการที่เกี่ยวกับการสร้างความรู้สึที่ดี มีความสุข เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ให้แก่ประชาชนผู้ใช้บริการ เช่น บริการห้องสมุด บริการด้านกีฬา ดนตรี ภาพยนตร์ การออกกำลังกาย และรวมทั้งงานอดิเรกอื่น ๆ

ระพีพรรณ คำหอม (2549, หน้า 18-21) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของงานสวัสดิการสังคมเพื่อประชาชน สามารถแบ่งตามลักษณะงานกว้าง ๆ เป็น 7 ด้าน ได้แก่

1. การศึกษา (Education)
2. สุขภาพอนามัย (Health)
3. ที่อยู่อาศัย (Housing)
4. การทำงานและการมีรายได้ (Employment and Income Maintenance)
5. ความมั่นคงทางสังคม (Social Security)
6. บริการสังคม (Social Services)
7. นันทนาการ (Recreation)

สรุปได้ว่า ขอบเขตของการทำงานสวัสดิการสังคมจะมีขอบเขตที่กว้าง ครอบคลุมและตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นของประชาชนในแต่ละกลุ่มเป้าหมายในแต่ละด้าน เช่น ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการทำงานและการมีรายได้ ด้านนันทนาการ ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านการประกันสังคม ด้านการช่วยเหลือสาธารณะ และด้านบริการทางสังคมทั่วไป เป็นต้น

2.2.4 แผนพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ

แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2564) ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ที่ได้จัดทำขึ้นจากการประชุมประชาคมตำบล เพื่อรวบรวมความต้องการของประชาชนทั้งตำบลแล้วกำหนดเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี แผนงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ (องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ แผนพัฒนาท้องถิ่น เพิ่มเติมฉบับที่ 5, 2562) ได้แก่

1. สนับสนุนงบประมาณเพื่อกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ และโรงเรียนผู้สูงอายุ
2. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีให้กับผู้สูงอายุ เช่น งานวันผู้สูงอายุ และงานแห่เทียนเข้าพรรษา
3. ติดตั้งระบบเสียงตามสายและขยายเขตให้ครบทุกหมู่บ้าน เพื่อเพิ่มการรับรู้ข่าวสารของประชาชนและผู้สูงอายุ
4. จ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ
5. สนับสนุนงบประมาณในด้านการดูแลสุขภาพและป้องกันโรคของผู้สูงอายุ

6. ก่อสร้างลานกีฬา สถานที่ออกกำลังกาย และการนันทนาการ
7. ออกเยี่ยมบ้านให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน และป่วย
8. จัดฝึกอบรมสอนอาชีพให้กับผู้สูงอายุ
9. จัดให้มีการทัศนศึกษาด้านศาสนา การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเชิงวัฒนธรรม

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

2.3.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2546, หน้า 1) ได้ให้ความหมายผู้สูงอายุว่า หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย

ฮอลล์ (Hal, 1976 อ้างถึงใน แสงเดือน มุสิกกรรมณี, 2545, หน้า 9) ได้แบ่งการสูงอายุของบุคคลออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การสูงอายุตามวัย (Chronological Aging) หมายถึง การมีอายุสูงตามปีปฏิทิน โดยการนับจากปีที่เกิดจนถึงปัจจุบัน และบอกได้ทันทีว่ามีอายุกี่ปี

2. การสูงอายุตามสภาพร่างกาย (Biological Aging) เป็นการพิจารณาการสูงอายุจากสภาพร่างกายและสรีระของบุคคลที่เปลี่ยนไปเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากความเสื่อมโทรมของร่างกายตามกระบวนการสูงอายุเป็นไปตามอายุขัยของแต่ละบุคคล ประสิทธิภาพการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายจึงลดน้อยถอยลง

3. การสูงอายุตามสภาพจิตใจ (Psychological Aging) เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้นจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในหน้าที่ แนวความคิด การรับรู้ เซาว์ปัญญา ความจำ การเรียนรู้ และลักษณะบุคลิกภาพที่ปรากฏในระยะต่าง ๆ ของชีวิตซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละคนที่มีความเพิ่มมากขึ้น

4. การสูงอายุตามสภาพสังคม (Sociological Aging) เป็นการเปลี่ยนแปลงในบทบาทหน้าที่สถานภาพของบุคคลในระบบสังคม รวมทั้งความคาดหวังของสังคมต่อบุคคลนั้น ซึ่งเกี่ยวกับอายุ การแสดงออกตามคุณค่าและความต้องการของสังคม

สุรกุล เจนอบรม (2541, หน้า 6-7) ได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุว่า หมายถึง บุคคลที่มีชีวิตในช่วงสุดท้ายของชีวิต ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ สถานะภาพทางสังคม และหน้าที่การงาน ซึ่งแต่ละบุคคลจะเกิดความเสื่อมในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน บุคคลผู้จะเข้าข่ายเป็นผู้สูงอายุมิเกณฑ์ในการพิจารณาแตกต่างกัน โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเป็นผู้สูงอายุไว้ 4 อย่าง คือ

1. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากอายุจริงที่ปรากฏ (Chronological Aging) นับปีจากอายุที่ปรากฏจริงตามปีปฏิทินจนถึงปัจจุบัน โดยไม่นำเอาปัจจัยอย่างอื่นมาร่วมพิจารณาด้วย

2. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย (Physiological Aging หรือ Biological Aging) ซึ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงนี้จะเพิ่มขึ้นตามอายุขัยที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี

3. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ (Psychological Aging) สังเกตได้จากกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ การรับรู้ สติปัญญา เซาว์ปัญญา และการเรียนรู้ที่เสื่อมถอยลง

4. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากบทบาททางสังคม (Sociological Aging) จากบทบาท หน้าที่ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ความรับผิดชอบในการทำงานที่ลดลง ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลหรือกิจกรรมลดลง

บรรลุ ศิริพานิช (2542, หน้า 24) ได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุว่า เป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป โดยนับอายุจากปีเกิดในปีปฏิทินจนถึงปีปัจจุบัน ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่องค์การระหว่างประเทศได้ประชุมตกลงกันและถือเป็นความหมายตามมาตรฐานสากล

สรุปได้ว่า ผู้สูงอายุ คือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปโดยนับอายุจากปีเกิดในปีปฏิทินจนถึงปีปัจจุบัน เป็นวัยที่อยู่ในช่วงสุดท้ายของชีวิต เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางเสื่อมถอยทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา การรับรู้ การเรียนรู้ และการทำงาน ประเทศไทยได้กำหนดอายุ 60 ปีเป็นอายุที่เกษียณอายุจากราชการ ดังนั้นอายุ 60 ปี จึงถูกมองว่าเป็นอายุที่เริ่มเข้าสู่วัยสูงอายุ และเป็นวัยในระยะสุดท้ายของช่วงอายุมนุษย์ ผู้สูงอายุจึงสมควรได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครอบครัวและการอุปการะช่วยเหลือสวัสดิการในด้านต่าง ๆ จากสังคมโดยเฉพาะภาครัฐ

2.3.2 ความต้องการของผู้สูงอายุ

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2550, หน้า 1-3) เขียนไว้ว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้สูงอายุไว้ดังนี้ ภาวะผู้สูงอายุ (aging) เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในทุก ๆ สังคม เมื่อสมาชิกแต่ละคนของสังคมมีอายุมากขึ้น บุคคลผู้อยู่ในสภาวะสูงอายุก็คือผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ผู้สูงอายุโดยทั่วไปจึงหมายถึงบุคคลที่มีชีวิตอยู่ในช่วงวัยสุดท้ายของชีวิตซึ่งเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ และหน้าที่การงานทางสังคมและมีอายุ 60 ปีขึ้นไป ตามเกณฑ์มาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติ ผู้สูงอายุจะมีความเสื่อมถอยตามสภาพ มีกำลังลดลง เชื่องช้า เป็นผู้สมควรให้การอุปการะ เป็นผู้ที่มีโรคควรได้รับความช่วยเหลือ ความต้องการของผู้สูงอายุแบ่งได้เป็น 3 ส่วนใหญ่ ดังนี้

1. ความต้องการด้านร่างกายของผู้สูงอายุ

- 1.1 ต้องการมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์
- 1.2 ต้องการที่อยู่อาศัย อากาศดี สิ่งแวดล้อมดี
- 1.3 ต้องการมีผู้ดูแลเมื่อยามเจ็บไข้ได้ป่วย
- 1.4 ต้องการได้รับการตรวจสอบสุขภาพ รักษาพยาบาลที่สะดวกรวดเร็ว
- 1.5 ต้องการมีผู้ช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด
- 1.6 ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ
- 1.7 ต้องการได้รับการรักษาพยาบาลแบบให้เปล่าจากรัฐ
- 1.8 ต้องการอาหารการกินที่ถูกสุขลักษณะตามวัย
- 1.9 ต้องการที่พักผ่อนนอนหลับอย่างเพียงพอ
- 1.10 ต้องการบำรุงรักษาร่างกายและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

2. ความต้องการทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมจะทำให้จิตใจของผู้สูงอายุเปลี่ยนแปลงไปด้วย ผู้สูงอายุจึงจะปรับจิตใจและอารมณ์ตามการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป จะเห็นว่าผู้สูงอายุจะปรับปรุงและพัฒนาจิตใจตัวเองไปในทางที่ดีงามมากขึ้น สามารถควบคุมจิตใจและอารมณ์ได้ดีกว่าคน

หนุ่มสาว คนสูงอายุจะมีจิตใจที่หนักแน่น และมีความสุขเยือกเย็นมากขึ้น แต่การแสดงออกเหล่านี้จะขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละบุคคล ตามการศึกษา ประสบการณ์ชีวิต และสภาพแวดล้อมของผู้สูงอายุคนนั้น ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของจิตใจในผู้สูงอายุที่พบบ่อย ๆ ได้แก่

2.1 การรับรู้สิ่งใหม่ ๆ ยาก ผู้สูงอายุมักจะยึดติดกับความคิดและเหตุผลของตัวเอง ยึดติดกับความรู้ก่อน ๆ ที่เคยได้รับ การรับรู้สิ่งใหม่ ๆ จึงเป็นไปได้ยาก ในขณะที่ความจำก็เสื่อมถอยลง

2.2 การแสดงออกทางอารมณ์เปลี่ยนไป มักเกี่ยวกับการตอบสนองของจิตใจต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้สูงอายุจะรู้สึกในทางลบต่อตนเองในแง่ต่าง ๆ เช่น เกิดความท้อแท้หรือความน้อยอกน้อยใจ รู้สึกว่าสังคมไม่ให้ความสำคัญกับตนเอง มักมีอาการไม่มั่นคง หงุดหงิดง่าย หรือโมโหง่าย ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการการเคารพยกย่องนับถือ การยอมรับของสังคม และการแสดงออกของคนในครอบครัวถึงการยอมรับความมีคุณค่าของผู้สูงอายุ

2.3 ความสนใจสิ่งแวดล้อมมีน้อยลง ผู้สูงอายุจะสนใจสิ่งแวดล้อมเฉพาะสิ่งที่ตรงกับความสนใจของตนเองและสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจต่อตนเองเท่านั้น

2.4 การสร้างวิถีชีวิตเพื่อตนเอง การมีอายุมากขึ้นทำให้ผู้สูงอายุเกิดการยอมรับกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผู้สูงอายุบางคนจะสนใจดูแลความสวยความงามให้แก่ตนเองมากขึ้น

2.5 ความผิดปกติในจิตใจของผู้สูงอายุ สามารถแบ่งแยกอาการทางจิตได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ

2.5.1 กลุ่มอาการทางจิต เนื่องจากการเสื่อมของสมอง ได้แก่ กลุ่มอาการสมองเสื่อมและมีอาการเพ้อคลั่ง กลุ่มอาการทางอารมณ์ และกลุ่มอาการหลงลืม

2.5.2 กลุ่มที่มีอาการผิดปกติทางด้านอารมณ์และจิตใจ

3. ความต้องการทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ เช่น

3.1 ต้องการได้รับความสนใจจากผู้ที่พบเห็น

3.2 ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ครอบครัว และในหมู่เพื่อนฝูง

3.3 ต้องการมีบทบาทและช่วยเหลือสังคม โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และความถนัดของตน

3.4 ต้องการการสนับสนุนช่วยเหลือจากครอบครัว และสังคม ทั้งทางด้านสุขภาพความเป็นอยู่ การมีงานทำ รายได้ และบริการสาธารณะจากรัฐ

3.5 ต้องการมีชีวิตร่วมในกลุ่มทางสังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม เช่น ชมรมผู้สูงอายุ และโรงเรียนผู้สูงอายุ เป็นต้น

3.6 ต้องการพึ่งพาตนเอง ช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุด ไม่ต้องการความเมตตาความสงสารจากผู้อื่น

3.7 ต้องการการประกันรายได้ และการประกันความชราภาพ ผู้สูงอายุมีปัญหาความต้องการและความคาดหวังต่อการบริการสาธารณะของรัฐ การจัดสวัสดิการสังคมต่าง ๆ โดยจะพบว่าผู้สูงอายุจะมีปัญหาด้านสุขภาพมากที่สุด เนื่องจากความเสื่อมถอยของอวัยวะในร่างกาย ผู้สูงอายุจึงมีความต้องการการดูแลรักษาโรคฟรีไปตลอดชีวิต ความรวดเร็วในการบริการ และการ

รักษาโรคที่ตีจากภาครัฐ ปัญหารองลงมาได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ คือการมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีฐานะยากจนจึงต้องการและคาดหวังให้รัฐบาลจ่ายเบี้ยยังชีพ หรือค่าเลี้ยงดูไปตลอดชีวิต

ลอร์ตัน (Lawton, 1985 อ้างถึงใน ลลิลญา ลอยลม, 2545, หน้า 42) ได้ศึกษาการมีชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุหรือคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ และได้สรุปไว้ว่า คุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุต้องประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1. ความผาสุกทางด้านจิตใจที่ดี (Psychological Well-being) หมายถึง การที่ผู้สูงอายุสามารถรับรู้ได้ว่าประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมาคุณภาพ โดยผู้สูงอายุวิเคราะห์ได้จากระดับความสุขที่ได้เคยรับมา และความพอใจที่ได้บรรลุเป้าหมายหรือตามความต้องการที่ตนเองตั้งไว้

ประการที่ 2. ความสามารถในการแสดงออกของพฤติกรรม (Behavioral Competence) หมายถึง ผู้สูงอายุมีความสามารถในการทำหน้าที่ต่าง ๆ การทำหน้าที่ของสุขภาพร่างกาย เช่น การมีสุขภาพที่ดีไม่มีโรคประจำตัว การรับรู้การได้ยินได้ฟังที่ถูกต้อง และการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในสังคมที่ถูกต้อง

ประการที่ 3. สภาพแวดล้อมของผู้สูงอายุ (Objective Environment) หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวของผู้สูงอายุ ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตหรือคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ลักษณะภูมิอากาศ ที่อยู่อาศัย และลักษณะภูมิประเทศ บุคคลรอบข้างที่มีความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ เช่น บุตรหลานและสมาชิกในครอบครัว เพื่อนหรือบุคคลอื่นทั่วไปที่มาเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ สถานะทางสังคม อายุ เชื้อชาติ ศาสนา และภาวะเศรษฐกิจลักษณะของสังคม และวัฒนธรรมของชุมชนที่ผู้สูงอายุใช้ชีวิตอยู่

ประการที่ 4. การรับรู้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ (Perceived Quality of Life) หมายถึง ผู้สูงอายุสามารถประเมินตนเองเกี่ยวกับความพึงพอใจ ความสุขทางด้านจิตใจ ความสามารถในการทำหน้าที่ต่าง ๆ ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ อันมีผลต่อตัวผู้สูงอายุที่ได้กล่าวมา

สรุปได้ว่า ผู้สูงอายุคือผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี เป็นวัยที่อยู่ในช่วงสุดท้ายของชีวิต มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ ตำแหน่งทางสังคม หน้าที่และการทำงาน ผู้สูงอายุจะมีความเสื่อมถอยของสภาพร่างกาย มีกำลังลดลง เชื่องช้า การรับรู้และการคิดอ่านช้าลง มีความต้องการทางด้านร่างกาย เช่น การดูแลด้านสุขภาพอนามัย ด้านการประกันรายได้และเบี้ยยังชีพชราภาพ มีความต้องการด้านจิตใจ เช่น ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสังคม ผู้สูงอายุจึงสมควรได้รับการดูแลเอาใจใส่ ได้รับความช่วยเหลือจากสมาชิกในครอบครัว สังคม และได้รับสวัสดิการด้านต่าง ๆ จากภาครัฐ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุขในบั้นปลายชีวิต

2.3.3 สิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมาย

ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุมาโดยตลอด มีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับการดูแล การได้รับโอกาส และสิทธิของผู้สูงอายุ ทั้งที่เป็นบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พันธกรณี และข้อกำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับ ได้แก่

ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย สืบเนื่องจากการที่องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2542 เป็นปี “ผู้สูงอายุสากล” เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผู้สูงอายุจึงควรได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ (กรมประชาสงเคราะห์, 2542, หน้า 1-4) มีดังนี้

ข้อ 1 ผู้สูงอายุได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองให้พ้นจากการถูกทอดทิ้งและละเมิดสิทธิโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่สามารถพึ่งตนเองหรือครอบครัวได้และผู้พิการสูงอายุ

ข้อ 2 ผู้สูงอายุควรอยู่กับครอบครัวโดยได้รับความเคารพ รัก ความเข้าใจ ความเอื้ออาทร การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับบทบาทของกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุข

ข้อ 3 ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการศึกษา เรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคมอันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบด้านเพื่อสามารถปรับบทบาทของตนให้สมวัย

ข้อ 4 ผู้สูงอายุควรได้รับการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้สังคม มีโอกาสได้ทำงานที่เหมาะสมกับวัยตามความสมัครใจโดยได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เพื่อให้เกิดความภูมิใจและเห็นชีวิตมีคุณค่า

ข้อ 5 ผู้สูงอายุควรได้เรียนรู้ในการดูแลสุขภาพพอนามัยของตนเอง ต้องมีหลักประกัน และสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพพอนามัยอย่างครบวงจรโดยเท่าเทียมกัน รวมทั้งได้รับการดูแลจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิตอย่างสงบตามศตินิยม

ข้อ 6 ผู้สูงอายุควรมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สูงอายุด้วยกันและกับบุคคลทุกวัย

ข้อ 7 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องกำหนดนโยบายและแผนหลักด้านผู้สูงอายุ ส่งเสริมและประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

ข้อ 8 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องตรากฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ เพื่อเป็นหลักประกันและบังคับใช้ในการพิทักษ์สิทธิ คุ้มครองสวัสดิภาพ และจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ

ข้อ 9 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์การภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องรณรงค์ปลูกฝังค่านิยมให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าของผู้สูงอายุตามวัฒนธรรมที่เน้นความกตัญญูทวดเวท และความเอื้ออาทรต่อกัน

แผนปฏิบัติการระหว่างประเทศมาดริดว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ องค์การสหประชาชาติ (United Nations) ได้จัดให้มีการประชุมสมัชชาาระดับโลกว่าด้วยผู้สูงอายุ ครั้งที่ 2 (the 2nd world Assembly on Ageing) ณ กรุงมาดริด ประเทศสเปน ในปี พ.ศ. 2545 ผลจากการประชุมคราวนั้นได้ก่อให้เกิดพันธกรณีระหว่างประเทศในเรื่องของผู้สูงอายุที่เรียกว่า “แผนปฏิบัติการระหว่างประเทศมาดริดว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ” (The Madrid International Plan of Action on Ageing) ที่ได้กำหนดเป้าหมายหลักของการพัฒนาผู้สูงอายุใน 3 ประเด็นต่อไปนี้ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2561, หน้า 13-15)

1. ผู้สูงอายุกับการพัฒนา (Older persons and development)
2. สุขวัยอย่างสุขภาพดีและมีสุขภาวะ (Advancing health and well-being into old age)
3. การสร้างความมั่นใจว่าจะมีสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนและเหมาะสม (Ensuring enabling and supportive environment)

ซึ่งเป็นพันธกรณีที่ประเทศภาคีองค์การสหประชาชาติจะต้องร่วมยึดถือเป็นเป้าหมายการดำเนินงานผู้สูงอายุและร่วมกำหนดทิศทางกลยุทธ์ของการพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายดังกล่าวร่วมกัน ประเด็นท้าทายในการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ ได้แก่

1) การสร้างหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ การเตรียมความพร้อมเพื่อความมั่นคงในวัยสูงอายุด้วยการส่งเสริมระบบการออมแห่งชาติให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในวัยทำงาน และยังไม่มียหลักประกันด้านรายได้ใด ๆ จากรัฐให้มีบำนาญเพื่อการใช้จ่ายในวัยสูงอายุ

2) การส่งเสริมและขยายโอกาสในการทำงานของผู้สูงอายุ โดยการส่งเสริมให้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้สูงอายุมาเป็นส่วนหนึ่งของภาคการผลิตภาคบริการ ภาควิชาการ การให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนงานอาสาสมัครและการถ่ายทอดภูมิปัญญา อีกทั้งยังเป็นแนวปฏิบัติที่สามารถลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานทั้งในปัจจุบันและในอนาคตของประเทศไทยได้

3) การสร้างและพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว การสร้างและพัฒนาระบบเพื่อจัดบริการรองรับความต้องการการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว โดยมุ่งเน้นที่จะสร้างและพัฒนากลไกต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติทั้งในเขตเมืองและในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะด้านบุคลากรและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ร่วมกันทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุ ทั้งบุคลากรวิชาชีพและอาสาสมัคร ด้วยการให้บริการแก่ผู้สูงอายุในชุมชน โดยเฉพาะบริการด้านการดูแลและการฟื้นฟูสุขภาพให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ติดเตียงและมีข้อจำกัดในเรื่องการเคลื่อนไหว นอกจากนี้ยังมีการเร่งขยายการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาความรู้และพัฒนาทักษะเฉพาะด้านการดูแลผู้สูงอายุ

4) การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและปลอดภัยในที่สาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ โดยมุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักแก่สาธารณชนและหน่วยงานทุกภาคส่วนในเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัยเพื่อคนทุกวัยให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน

5) การเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลด้านคุณภาพชีวิตอย่างครอบคลุมทุกด้าน จึงจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โดยการสนับสนุนทรัพยากร การสนับสนุนความรู้ การนิเทศงาน หรือการฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์

ผู้สูงอายุและองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุได้อย่างมืออาชีพ

ปฏิญญาบรูไนดารุสซาลาม พ.ศ. 2553 ว่าด้วยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและการดูแลผู้สูงอายุ มีสาระสำคัญในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการให้การดูแล สนับสนุนผู้สูงอายุในรูปแบบที่เหมาะสม โดยเน้นบทบาทของครอบครัวและชุมชน ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุผ่านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพึ่งพาตัวเอง รวมถึงการลดความเสี่ยงทางสังคมของผู้สูงอายุ (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2553, หน้า 1) เนื้อหาสำคัญของแถลงการณ์นี้ คือ

1. พัฒนาระบบการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุ และการกระตุ้นให้มีการพัฒนาแผนงานด้านการศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความสามารถของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ
2. ให้การดูแลและการสนับสนุนที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ ซึ่งรวมถึงในรูปแบบของอาสาสมัครชุมชน และรูปแบบอื่น ๆ ของการดูแลแบบทางเลือกโดยครอบครัวและชุมชนสำหรับผู้สูงอายุ
3. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยการสร้างเงื่อนไขที่เอื้อต่อการพึ่งพาตนเอง และความสามารถในการทำงานเชิงเศรษฐกิจ
4. ส่งเสริมโอกาสในทุกช่วงวัยในการพัฒนาตนเอง การบรรลุเป้าหมายในชีวิตของตนเอง และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีผ่านช่องทางต่าง ๆ รวมถึงการเข้าถึงสวัสดิการและบริการทางสังคม แหล่งทรัพยากร การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะ การศึกษาตลอดชีวิต และการมีส่วนร่วมในชุมชน
5. ให้ผู้สูงอายุได้มีชีวิตที่มั่นคง กระจัดร้อร์น และมีสุขภาพที่ดี ด้วยการลดอัตราความยากจนในผู้สูงอายุ
6. ส่งเสริมการให้บริการด้านสุขภาพที่ดี การสนับสนุนและการคุ้มครองทางสังคมแก่ผู้สูงอายุที่รวมถึงการดูแลสุขภาพเชิงป้องกันและการบำบัดฟื้นฟู
7. สนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพแก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมูลฐาน นักสังคมสงเคราะห์ ผู้ดูแล และอาสาสมัครในการให้การดูแลผู้สูงอายุ
8. ส่งเสริมการตระหนักรู้และความสามารถของเยาวชนในการใช้ชีวิตอย่างถูกสุขลักษณะ และเตรียมพร้อมสำหรับการเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ และสามารถรับมือกับประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะสูงวัยได้
9. ส่งเสริมการดำเนินการและการแลกเปลี่ยนงานวิจัย และการศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และการศึกษาเกี่ยวกับผู้ป่วยสูงอายุ
10. เสริมสร้างความร่วมมือกับองค์กรข้ามสาขาของอาเซียนที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นกับภาคประชาสังคม ภาคเอกชน สมาคมผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของผู้สูงอายุ

ปฏิญญาท้าวลาถัมเปอร์ พ.ศ. 2558 ว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ การเพิ่มขีดความสามารถของผู้สูงอายุในอาเซียน มีสาระสำคัญในการตระหนักว่าภูมิภาคจำเป็นต้องปรับการดูแลสุขภาพและระบบการสนับสนุนทางสังคม เพื่อตอบสนองความท้าทายที่เกิดขึ้นใหม่ และตระหนักถึงการส่งเสริมสุขภาพให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพแข็งแรง มีความกระตือรือร้นและสร้างสรรค์ โดยจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและเกื้อหนุน เนื้อหาสำคัญของแถลงการณ์นี้ คือ (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2558, หน้า 3-4)

1. ส่งเสริมให้มีแนวปฏิบัติที่รับผิดชอบร่วมกันในการเตรียมการเพื่อให้ผู้สูงวัยมีสุขภาพดี แข็งแรง และทรงคุณค่า โดยให้การสนับสนุนครอบครัวผู้ทำหน้าที่ดูแลและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนมีบริการดูแลผู้สูงอายุ

2. ส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นของคนระหว่างวัยเพื่อนำไปสู่สังคมของคนทุกช่วงวัย โดยสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิ ประเด็นและความท้าทายของความสูงอายุและการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ

3. ส่งเสริมการทำงานฐานสิทธิ ความต้องการจำเป็นตลอดทุกช่วงวัยและขจัดจัดการกระทำหรือการละเว้นการกระทำด้วยประการใด ๆ ทุกรูปแบบบนพื้นฐานของอายุและเพศ โดยให้ผู้สูงอายุได้รับโอกาสเข้าถึงบริการสาธารณะ การเสริมสร้างรายได้ บริการสุขภาพ และสารสนเทศที่จำเป็นตลอดจนมาตรการในการป้องกัน การคุ้มครองทางกฎหมาย และระบบการสนับสนุนที่มีประสิทธิผล

4. บูรณาการเรื่องประชากรสูงอายุในนโยบายสาธารณะและแผนการพัฒนาระดับชาติและแผนงาน ซึ่งอาจรวมถึงการกำหนดการเกษียณอายุและนโยบายการจ้างงานที่ยืดหยุ่น

5. ส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์และความเชี่ยวชาญในด้านพฤกษศาสตร์ เวชศาสตร์ ผู้สูงอายุ และบุคลากรมืออาชีพและกึ่งมืออาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ดูแลเพื่อตอบสนองความต้องการในปัจจุบันและอนาคตด้านสุขภาพและบริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ

6. ส่งเสริมการพัฒนาสารสนเทศที่เชื่อถือได้ ข้อมูลเชิงประจักษ์และแยกประเภทตามเพศเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ซึ่งรวมถึงขีดความสามารถที่เพิ่มมากขึ้นเพื่อลดช่องว่างในด้านนโยบาย การวิจัย และการปฏิบัติ

7. พัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรนิติบุคคล องค์กรภาคประชา สังคม ซึ่งรวมทั้งองค์กรสวัสดิการภาคสมัครใจ ชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการประสานงานและประสิทธิผลที่ดีขึ้นในการจัดบริการที่มีคุณภาพสำหรับผู้สูงอายุในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับภูมิภาค

8. สนับสนุนการพัฒนาสมาคมผู้สูงอายุ หรือรูปแบบอื่น ๆ ของการเป็นเครือข่าย ซึ่งรวมถึงชมรมผู้สูงอายุและเครือข่ายอาสาสมัครในทุกประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถและเปิดโอกาสให้มีเวทีการหารือแลกเปลี่ยนในลักษณะพหุสาขากับรัฐบาลในประเด็นของผู้สูงอายุ

9. ส่งเสริมชุมชนและเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุในภูมิภาคโดยการจัดให้มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืนและเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

10. สร้างและพัฒนาเครือข่ายและหุ้นส่วนความร่วมมือภายในและระหว่างประเทศ สมาชิกอาเซียน รวมถึงประเทศคู่เจรจาและหุ้นส่วนการพัฒนา รวมถึงองค์กรของสหประชาชาติ องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ใน การสนับสนุนและจัดหา ทรัพยากรที่เพียงพอและการดำเนินการที่มีประสิทธิผลตามข้อผูกพันที่ปรากฏในปฏิญญานี้

สิทธิของผู้สูงอายุตามหลักการขององค์การสหประชาชาติ (ศูนย์ศตวรรษิกชน, 2562, จาก <http://www.thaicentarian.mahidol.ac.th>) องค์การสหประชาชาติได้กำหนด กฎเกณฑ์เรื่องการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุ ดังนี้

1. การมีอิสรภาพในการพึ่งพาตนเอง

ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิที่จะได้รับอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และการดูแล รักษาสุขภาพอย่างเพียงพอ ทั้งจากการจัดสรรรายได้จากรัฐ การสนับสนุนช่วยเหลือจากครอบครัว และชุมชน ตลอดจนการช่วยเหลือตนเอง

1) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิและได้รับโอกาสในการทำงาน หรือมีโอกาสที่จะสร้างรายได้ ทางอื่น ๆ ให้กับตนเอง

2) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิและสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดการเกษียณอายุการ ทำงาน

3) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิเข้าถึงโครงการฝึกอบรมความรู้ อาชีพ และโครงการด้าน การศึกษาที่เหมาะสมกับวัย

4) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิที่จะอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และสามารถที่จะ ปรับให้เข้ากับสภาพพึ่งพอใจส่วนบุคคลและความสามารถที่เปลี่ยนไป

5) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิที่จะพักอาศัยอยู่ที่บ้านของตนเองได้นานที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

2. การมีส่วนร่วม

1) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิคงอยู่ในสังคม และมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนด และดำเนินนโยบายที่มีผลโดยตรงต่อความเป็นอยู่อันดีของผู้สูงอายุ รวมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้และ ทักษะกับคนรุ่นใหม่

2) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิที่จะแสวงหาและพัฒนาโอกาสในการให้บริการแก่ชุมชน และทำงานอาสาสมัครในตำแหน่งที่เหมาะสมกับความสนใจและความสามารถ

3) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิที่จะก่อตั้งขบวนการหรือสมาคมเพื่อผู้สูงอายุ

3. การอุปการะเลี้ยงดู

1) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิที่จะได้รับการอุปการะเลี้ยงดู และการปกป้องคุ้มครองจาก ครอบครัวและชุมชน ตามคุณค่าวัฒนธรรมของแต่ละระบบสังคม

2) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิเข้าถึงบริการด้านการดูแลสุขภาพ เพื่อช่วยให้สามารถและ คงไว้หรือฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ให้อยู่ในระดับที่สมบูรณ์ที่สุด และเพื่อ ช่วยป้องกันหรือชะลอการเกิดภาวะเจ็บป่วยอีกด้วย

3) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิได้รับบริการทางด้านสังคมและกฎหมาย เพื่อส่งเสริม อิสรภาพในการดำเนินชีวิตการปกป้องคุ้มครองและการอุปการะเลี้ยงดู

4) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากการเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ ซึ่งจะให้บริการด้านการปกป้องคุ้มครอง การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการกระตุ้นทางด้านจิตใจและสังคม ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและบรรยากาศที่เป็นมิตรตามความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการ

5) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิมนุษยชนทั้งปวงและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ในขณะที่อยู่ในสถานที่ใดใด หรือในสถานที่ให้บริการดูแลรักษา รวมทั้งพึงได้รับการยอมรับในศักดิ์ศรี ความเชื่อ ความต้องการ และความเป็นส่วนตัว ตลอดจนสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการอุปการะเลี้ยงดูและคุณภาพชีวิตของตนเอง

4. การบรรลุความต้องการ

1) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิที่จะแสวงหาโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

2) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิเข้าถึงแหล่งการศึกษา วัฒนธรรม ความเชื่อ ทางศาสนา และนันทนาการในสังคม

5. ความมีศักดิ์ศรี

1) ผู้สูงอายุพึงมีสิทธิที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี และมีความมั่นคงปลอดภัย ปราศจากการถูกแสวงหาผลประโยชน์ ตลอดจนการปฏิบัติอย่างทารุณ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2) ผู้สูงอายุพึงได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางวัย เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ภูมิหลัง ศาสนา ความพิการ ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสถานภาพอื่นใด

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ได้กำหนดเกณฑ์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้จ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ดังนี้ ผู้มีคุณสมบัติได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ (1) มีสัญชาติไทย (2) เป็นผู้มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ (3) ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ผู้รับเงินบำนาญ เบี้ยหวัดบำนาญพิเศษ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำหรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็นประจำ ยกเว้นผู้พิการและผู้ป่วยเอดส์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ดังกล่าวจะได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุคือ อายุ 60-69 ปี ได้รับเงิน 600 บาทต่อเดือน อายุ 70-79 ปี ได้รับ 700 บาทต่อเดือน อายุ 80-89 ปี ได้รับ 800 บาทต่อเดือน และอายุ 90 ปีขึ้นไป ได้รับ 1,000 บาทต่อเดือน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2561, หน้า 34-37)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

หลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9-11 และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลผลิตทางการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญา

และนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านผู้สูงอายุ จำนวน 3 ยุทธศาสตร์ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2561, หน้า 19) ดังนี้

1) การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ แนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

(1) ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์

(2) พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

(3) ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(4) ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ

(5) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบสุขภาพภาครัฐและปรับระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ

(6) พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย

(7) ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง

2) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม แนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

(1) การเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเปราะบาง ประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐ และมีอาชีพ

(2) การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง

(3) เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานราก ตามหลัก 13 ประชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุนที่ดินและทรัพยากรภายในชุมชน

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม แนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย

(1) เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม

(2) พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี

(3) พัฒนาสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมด้านบุคลากรวิจัย

นโยบายที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุของรัฐบาลชุดปัจจุบัน (พ.ศ. 2557)

คณะรัฐมนตรีโดยนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน 11 ด้าน (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี, 2557, หน้า 3-19) ดังนี้

(1) การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

(2) การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ

(3) การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ
 (4) การศึกษาและการเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม
 (5) การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน
 (6) การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ
 (7) การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน
 (8) การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย
 และพัฒนา และนวัตกรรม

(9) การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์
 กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

(10) การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดิน ที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกัน
 ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

(11) การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

โดยมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ คือ นโยบายด้านที่ 3 การลดความเหลื่อมล้ำ
 ของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ดังนี้คือ

ข้อที่ 3.1 ในระยะเฉพาะหน้าจะเร่งสร้างโอกาสอาชีพและการมีรายได้ที่มั่นคงแก่ผู้
 เข้าสู่ตลาดแรงงาน รวมทั้งสตรีผู้ด้อยโอกาสและแรงงานข้ามชาติที่ถูกกฎหมายพร้อมทั้งยกระดับ
 คุณภาพแรงงาน โดยให้แรงงานทั้งระบบมีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในทุก
 ระดับ อย่างมีมาตรฐานที่จะเชื่อมโยงข้อมูลและการดำเนินการระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชน
 เพื่อให้ตรงกับความต้องการของพื้นที่และของประเทศโดยรวมนอกจากนี้ จะส่งเสริมให้แรงงาน นอก
 ระบบเข้าสู่ระบบที่ถูกกฎหมายมากขึ้น

ข้อที่ 3.2 ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์รวมถึงปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองการ
 ทำธุรกรรมต่อแรงงาน ข้ามชาติการท่องเที่ยวที่เน้นบริการทางเพศและเด็กและปัญหาคนขอทานโดย
 การปรับปรุง กฎหมายข้อบังคับที่จำเป็นและเพิ่มความเข้มงวดในการระงับตรวจสอบ

ข้อที่ 3.3 ในระยะต่อไปจะพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม ระบบการออมและ
 ระบบสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการดูแลให้มีระบบการ
 คุ้มกันที่เป็นธรรมและการสงเคราะห์ผู้ยากไร้ตามอัตภาพ พัฒนาศักยภาพ คุ้มครองและพิทักษ์สิทธิจัด
 สวัสดิการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ สตรี และเด็ก

ข้อที่ 3.4 เตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมี
 งานหรือกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์และไม่ก่อภาระต่อสังคมในอนาคต โดยจัดเตรียมระบบ
 การดูแลในบ้าน สถานพักฟื้น และโรงพยาบาล ที่เป็นความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และ
 ครอบครัว รวมทั้งพัฒนาระบบการเงินการคลังสำหรับการดูแลผู้สูงอายุ

มติคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบัน ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

คณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันมีความห่วงใยและเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ จึงได้ออก
 มาตรการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2561, หน้า 23) ได้แก่

1) มาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุ วันที่ 8 พฤศจิกายน 2559

(1) เห็นชอบมาตรการการจ้างงานผู้สูงอายุ และอนุมัติหลักการร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร พ.ศ. 2560 มีสาระสำคัญเป็นการยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล สำหรับเงินได้เป็นจำนวนร้อยละ 100 ของรายจ่ายที่ได้จ่ายเพื่อการจ้างผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป เข้าทำงาน

(2) เห็นชอบมาตรการการสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Senior Complex) โดยให้กระทรวงการคลังหารือร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3) เห็นชอบมาตรการสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Reverse Mortgage) เห็นชอบในหลักการบูรณาการระบบบำเหน็จบำนาญ และอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มีสาระสำคัญ เป็นการกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติทำหน้าที่กำหนดนโยบายและทิศทางของระบบบำเหน็จบำนาญในภาพรวมให้สอดคล้องกัน และร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้มีกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ เพื่อให้มีระบบการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพ เพียงพอหลังเกษียณ ครอบคลุมลูกจ้างทั้งระบบ

2) เห็นชอบมาตรการให้เงินช่วยเหลือเพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2560 มีนโยบายให้ดำเนินการมาตรการให้เงินช่วยเหลือเพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐโดยกำหนดแหล่งที่มาของเงินเป็น 2 ส่วน คือ เงินภาษีสรรพสามิตในส่วนของสินค้าสุรา และยาสูบ ในอัตราร้อยละ 2 แต่ไม่เกิน 4,000 ล้านบาทต่อปี และจากการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยจะนำส่งเงินดังกล่าวเข้ากองทุนผู้สูงอายุและส่งต่อไปให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐโดยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 ได้กล่าวไว้ว่า เหตุผลความจำเป็นในการตรากฎหมายฉบับนี้ เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ ฉบับที่ 3, 2560)

1) นิยาม ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย

2) ให้มีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (มาตรา 4) เป็นกลไกระดับชาติเพื่อกำหนดนโยบาย และแผนหลัก แนวทางปฏิบัติ ตลอดจนประสานงาน ติดตาม และประเมินผลเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนสถานภาพ บทบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ

3) สิทธิผู้สูงอายุ (มาตรา 11) ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนในด้าน

(1) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ

(2) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

(3) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

- (4) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน
- (5) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะ หรือการบริการสาธารณสุขอื่น
- (6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม
- (7) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ
- (8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง
- (9) การให้คำแนะนำปรึกษาดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางการแก้ไขปัญหาคอขวด
- (10) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
- (11) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- (12) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี
- (13) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

สรุปได้ว่า บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญของรัฐบาลไทยตั้งแต่ในอดีตจนถึงรัฐบาลชุดปัจจุบัน และขององค์การสหประชาชาติ ต่างได้ให้ความสำคัญแก่ผู้สูงอายุทั้งในเรื่องสิทธิที่พึงจะได้รับการมีส่วนร่วม การบรรลุความต้องการ และความมีศักดิ์ศรี โดยสนับสนุนและให้สิทธิกับผู้สูงอายุให้ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐ เช่น การดูแลสุขภาพอนามัย การได้รับเงินเบี้ยยังชีพ การหางานให้ทำหรือกิจกรรมที่เหมาะสม มีการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีกิจกรรมนันทนาการ ได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคมอันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต ให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าของผู้สูงอายุ มีการจัดหาที่พักอาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็น การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะ การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ และให้ได้รับสวัสดิการจากรัฐที่เพียงพอเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสังคม เป็นการสร้างโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เข้าถึงบริการของรัฐ ช่วยให้ผู้สูงอายุมีชีวิตไม่ยากลำบาก และไม่เปราะบางแก่สังคม เป็นต้น

2.3.4 สถิติจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทย

1. อัตราการเพิ่มจำนวนของผู้สูงอายุในประเทศไทย

การเปรียบเทียบข้อมูลด้านประชากรของประเทศไทยจากผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2559 พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2561 พบว่าจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยมีจำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดย พ.ศ. 2558 มีจำนวนผู้สูงอายุ 9,455,777 คน คิดเป็นร้อยละ 14.39 ของประชากรทั้งประเทศ และเพิ่มขึ้นเป็น 9,934,309 คน 10,225,322 คน และ 10,666,803 คน คิดเป็นร้อยละ 15.07 15.45 และ 16.06 ของประชากรทั้งประเทศใน พ.ศ. 2559 พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2561 ตามลำดับ ผลการสำรวจใน พ.ศ. 2561 พบว่าจำนวนผู้สูงอายุเป็นชาย 4,715,598 คน คิดเป็นร้อยละ 44.21 ของผู้สูงอายุทั้งหมด และเป็นหญิง 5,951,205 คน คิดเป็นร้อยละ 55.79 ของผู้สูงอายุทั้งหมด (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2562, จาก <http://www.dop.go.th/th>)

2. จำนวนผู้สูงอายุรายภาคของประเทศไทย

จากรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ภาคเหนือมีอัตราผู้สูงอายุสูงที่สุดของประเทศไทย (ร้อยละ 18.06) รองลงมาคือภาคกลาง (ร้อยละ 16.62) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 15.38) ส่วนภาคใต้มีอัตราผู้สูงอายุต่ำที่สุด (ร้อยละ 14.07) และกรุงเทพมหานครมีอัตราผู้สูงอายุเป็นอันดับสอง คิดเป็นร้อยละ 17.98 (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2562, จาก <http://www.dop.go.th/th>)

3. จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุด และน้อยที่สุด 5 ลำดับ ของประเทศไทย

เมื่อพิจารณาผลการสำรวจจำนวนผู้สูงอายุ พ.ศ. 2561 เป็นรายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุด 5 ลำดับแรก คือ กรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้สูงอายุ 1,020,917 คน (ร้อยละ 17.98) จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนผู้สูงอายุ 435,347 คน (ร้อยละ 16.45) จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนผู้สูงอายุ 316,847 คน (ร้อยละ 17.96) จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนผู้สูงอายุ 299,639 คน (ร้อยละ 16.59) และจังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวนผู้สูงอายุ 264,957 คน (ร้อยละ 14.13)

ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุน้อยที่สุด 5 ลำดับแรก คือ จังหวัดระนอง มีจำนวนผู้สูงอายุ 25,834 คน (ร้อยละ 13.46) จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวนผู้สูงอายุ 31,854 คน (ร้อยละ 11.27) จังหวัดตราด มีจำนวนผู้สูงอายุ 37,749 คน (ร้อยละ 16.42) จังหวัดสตูล มีจำนวนผู้สูงอายุ 39,056 คน (ร้อยละ 12.15) และจังหวัดสมุทรสงคราม มีจำนวนผู้สูงอายุ 41,651 คน (ร้อยละ 21.49) (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2562, จาก <http://www.dop.go.th/th>)

2.4 สภาพพื้นที่ที่ทำกรวิจัย

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ ถูกจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอกะทู้ม่วน ประมาณ 5 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดสมุทรสาคร ประมาณ 9 กิโลเมตร

มีเนื้อที่โดยประมาณ 14.74 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 9,211 ไร่

ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีถนนสายหลักผ่านคือ ถนนสายเศรษฐกิจ 1 มีคลองทั้งหมด 22 คลอง คลองเหล่านี้นอกจากจะช่วยในการระบายน้ำแล้ว บางคลองยังใช้เป็นเส้นทางคมนาคมอีกด้วย คลองสำคัญในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ ที่เชื่อมกับคลองภาษีเจริญ ได้แก่ คลองกะทู้ม่วน และทุกคลองอยู่ในสภาพใช้ประโยชน์ได้ (องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ, 2562, จาก <http://klongmadua.go.th>)

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ แบ่งพื้นที่บริหารการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งหมด 21,930 คน แยกเป็นชาย 10,716 คน และหญิง 11,214 คน มีรายละเอียดดังนี้ (ที่มา : ข้อมูลทะเบียนราษฎร สำนักบริหารการทะเบียน อำเภอกะทู้มบแมน, 2562)

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากร ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ (มกราคม 2562)

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)		รวมจำนวนประชากร แต่ละหมู่ (คน)
	ชาย	หญิง	
หมู่ที่ 1	1,212	950	2,162
หมู่ที่ 2	1,069	1,174	2,243
หมู่ที่ 3	1,284	1,420	2,704
หมู่ที่ 4	321	323	644
หมู่ที่ 5	1,581	1,746	3,327
หมู่ที่ 6	2,123	2,394	4,517
หมู่ที่ 7	414	395	809
หมู่ที่ 8	398	395	793
หมู่ที่ 9	448	475	923
หมู่ที่ 10	1,282	1,301	2,583
หมู่ที่ 11	584	641	1,225
รวมประชากร (คน)	10,716	11,214	21,930

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ มีผู้สูงอายุจำนวน 2,486 คน คิดเป็นร้อยละ 11.34 ของประชากรทั้งหมด แยกเป็นชาย 1,000 คน และหญิง 1,468 คน มีรายละเอียดดังนี้ (ที่มา : ข้อมูลผู้สูงอายุ กองสวัสดิการ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ, 2562)

ตารางที่ 2.2 จำนวนผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ (มกราคม 2562)

หมู่บ้าน	จำนวนผู้สูงอายุ (คน)		รวมจำนวนประชากร แต่ละหมู่ (คน)
	ชาย	หญิง	
หมู่ที่ 1	90	173	263
หมู่ที่ 2	113	173	286
หมู่ที่ 3	102	173	275
หมู่ที่ 4	38	53	91
หมู่ที่ 5	135	208	343
หมู่ที่ 6	170	247	417
หมู่ที่ 7	41	61	102
หมู่ที่ 8	45	64	109
หมู่ที่ 9	56	56	112
หมู่ที่ 10	142	178	320
หมู่ที่ 11	68	100	168
รวมประชากร (คน)	1,000	1,468	2,486

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 และตามกฎหมายอื่น ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารงานใช้เทคนิคแบบ SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities และ Threats) เข้ามาช่วย โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อให้ทราบว่าการบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อจะเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ตรงกับความต้องการของประชาชนได้อย่างไร องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อดำเนินการหลักโดยกำหนดแผนการดำเนินงานสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล นโยบายของรัฐ สามารถแบ่งภารกิจออกเป็น 7 ด้าน ซึ่งภารกิจดังกล่าวถูกกำหนดอยู่ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 (องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ, 2562, จาก <http://klongmadua.go.th>) ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีภารกิจ ดังนี้
  - (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
  - (2) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
  - (3) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
  - (4) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

- (5) การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- (6) การสาธารณสุขการ
2. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต มีภารกิจ ดังนี้
  - (1) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
  - (2) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
  - (3) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬาการพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
  - (4) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
  - (5) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
  - (6) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
  - (7) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย มีภารกิจ ดังนี้
  - (1) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
  - (2) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
  - (3) การผังเมือง
  - (4) จัดให้มีที่จอดรถ
  - (5) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
  - (6) การควบคุมอาคาร
4. ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว มีภารกิจ ดังนี้
  - (1) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
  - (2) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์
  - (3) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
  - (4) ให้มีตลาด
  - (5) การท่องเที่ยว
  - (6) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
  - (7) การส่งเสริม การฝึกและประกอบอาชีพ
  - (8) การพาณิชยกรรมและการส่งเสริมการลงทุน
5. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีภารกิจ ดังนี้
  - (1) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
  - (3) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ
6. ด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีภารกิจ ดังนี้
  - (1) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
  - (2) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(3) การจัดการศึกษา

(4) การส่งเสริมการศึกษา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

7. ด้านการบริหารจัดการและการสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจ ดังนี้

(1) สนับสนุนสภาพตำบลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

(3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎร ในการมีมาตรการป้องกัน

(4) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(5) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นันทนา อยู่สบาย (2557, หน้า 69-70) ศึกษาเรื่อง “ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลศีร์ษะจรเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลศีร์ษะจรเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความต้องการมากที่สุดคือ ด้านความปลอดภัยในชีวิต รองลงมาคือด้านสุขภาพอนามัย และน้อยที่สุดคือด้านที่อยู่อาศัย ส่วนด้านสุขภาพอนามัยพบว่า ความต้องการมากที่สุดคือการได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย รองลงมาคือต้องการได้รับความสะดวกโดยมีช่องทางพิเศษ

สุวรรณา เตชะธีระปริดา (2557, หน้า 97-98) ศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการกิจกรรมนันทนาการเพื่อผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจและต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่ชุมชนและหน่วยงานราชการจัดให้ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยกิจกรรมทางสังคมที่มีความพึงพอใจและต้องการเข้าร่วมได้แก่ งานบุญ งานประเพณี และงานเทศกาลต่าง ๆ กิจกรรมการออกกำลังกาย มีความพึงพอใจและต้องการทำกายบริหาร กิจกรรมการท่องเที่ยว มีความพึงพอใจและต้องการเข้าร่วมการเดินทางท่องเที่ยวตามโบราณสถานต่าง ๆ และกิจกรรมงานอดิเรก มีความพึงพอใจและต้องการเข้าร่วมเป็นวิทยากรในการอบรมวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม และการละเล่นพื้นบ้าน สำหรับการบริหารจัดการกิจกรรมนันทนาการที่หน่วยราชการได้ดำเนินการ คือ การปรับปรุงและดำเนินการจัดทำแผนการ โดยกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมตามเทศกาลงานบุญต่าง ๆ และใช้เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลหนองน้ำใสและอาสาสมัคร เป็นหลักในการติดต่อประสานงานดำเนินการร่วมกับชาวบ้านและผู้สูงอายุตามหมู่บ้านในการรวมกลุ่มจัดกิจกรรมนันทนาการทั้งในเวลาเย็นและช่วงเทศกาลต่าง ๆ

ภัทราวดี ทองดี (2558, หน้า 382-385) ศึกษาเรื่อง “บทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอสรี สมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย

จากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดสวัสดิการด้านรายได้ การจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย การจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ การจัดสวัสดิการด้านอื่น ๆ การจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย และการจัดสวัสดิการด้านการศึกษา ตามลำดับ 2) ผู้นำชุมชนที่มีเพศและสถานภาพทางตำแหน่งในหมู่บ้านต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

ภัทรกร รุ่งจิระเดชากุล (2558, หน้า 62-63) ศึกษาเรื่อง “ความต้องการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลวัดยม อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้สูงอายุมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดยม อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือด้านสุขภาพอนามัย ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา และด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน และ 2) ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลวัดยม อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

อำนาจ สะอังก์ทอง (2558, หน้า 41-42) ศึกษาเรื่อง “ความต้องการการออกกำลังกายของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการออกกำลังกายของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากระดับความต้องการมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ความต้องการด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความต้องการในระดับมาก รองลงมาคือด้านบุคลากร ผู้ให้บริการ มีความต้องการในระดับมาก ด้านกิจกรรมการออกกำลังกายตามความต้องการของผู้สูงอายุ มีความต้องการในระดับปานกลาง และด้านการบริหารการจัดการ มีความต้องการในระดับปานกลาง ตามลำดับ

มนตรี พรหมน้อย (2559, หน้า 105-106) ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบลบ้านคลอง อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สวัสดิการด้านรายได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสวัสดิการด้านนันทนาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สรรยา รักพงศ์ และวรพจน์ พรหมสัตยพรต (2559, หน้า 123-130) ศึกษาเรื่อง “บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานีโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และมีข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดให้มีการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมให้เกิดการสร้างงานแก่ผู้สูงอายุ ควรจัดตั้งชมรม สมาคมเกี่ยวกับผู้สูงอายุในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการ และควรส่งเสริมให้ประชาชนแต่ละครัวเรือนจัดบ้านพักที่อยู่อาศัยให้มีความเหมาะสม สะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก

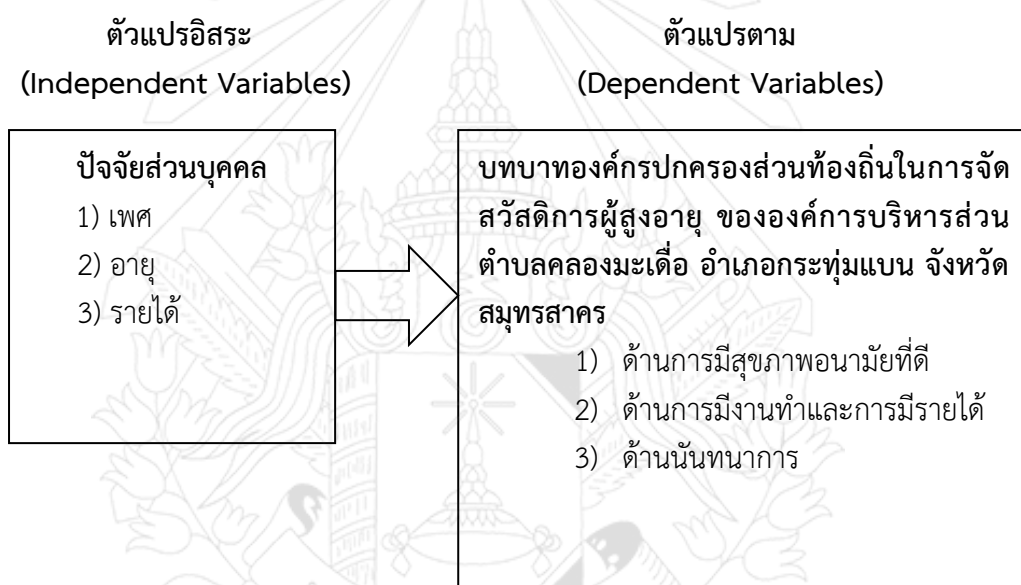
วิไล ตาปะสี ประไพวรรณ ด้านประดิษฐ์ และสินวล รัตนวิจิตร (2560, หน้า 49-50) ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลวังตะกุง จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ คือขาดความรู้ในการรับประทานยา มีความเชื่อในการใช้ยาไม่ถูกต้อง ญาติผู้ดูแลขาดความรู้ในการประกอบอาหารให้กับผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้สะดวกเนื่องจากไม่มีญาติพาไป 2) ความต้องการได้รับการบริการสุขภาพของผู้สูงอายุ คือ การมีบริการการตรวจรักษาที่บ้าน การมีผู้ช่วยเหลือพาเข้าห้องน้ำ พาเดินไปตรวจที่โรงพยาบาล การได้รับความรู้เรื่องผลข้างเคียงของยา การออกกำลังกาย การให้มีแพทย์ประจำมารักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และการมีแพทย์และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังตะกุงมาเยี่ยมผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพาผู้อื่นที่บ้าน

วิลาวรรณ ทองบุญ (2561, หน้า 7-9) ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลบางพูน อำเภอเมืองจังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลบางพูน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สวัสดิการด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย สวัสดิการด้านนันทนาการสวัสดิการสังคม และสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลบางพูนไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลบางพูน แตกต่างกัน

2.6 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุยังมีความต้องการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ดังนั้นการบริการด้านสวัสดิการสังคมจากภาครัฐจึงเป็นสิ่งจำเป็น จะเป็นที่พักทางหนึ่งของผู้สูงอายุที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพดี มีรายได้เพียงพอ มีความเป็นอยู่ที่ไม่ยากลำบาก มีกิจกรรมร่วมกันในสังคม และจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ดีขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ให้บริการสวัสดิการสังคมและอยู่ความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี 2) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ และ 3) ด้านนันทนาการ (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, อ่างถึงไฉ่นันทนาการ อยู่สบาย, 2557, หน้า 21-22) สามารถสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 3.1 วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย
- 3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย
- 3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.4 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.6 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.8 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ ระเบียบ และประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงร่างงานวิจัย โดยเริ่มจากการตั้งชื่อเรื่อง การศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ นิยามศัพท์เพื่อการวิจัย และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงร่างงานวิจัย และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอคำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นชอบในการจัดทำโครงร่างการวิจัย พร้อมรับข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้งานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นดำเนินการเสนอโครงร่างการวิจัยเพื่อขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่า IOC เมื่อทำการปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้ว ได้นำไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น แล้วนำเครื่องมือที่สร้างไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จากนั้น นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ จัดทำร่างรายงานการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

เสนอแนะ แล้วจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ส่งบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย

3.2.1 การออกแบบการวิจัย เป็นการศึกษาวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และรายได้

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี 2) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ และ 3) ด้านนันทนาการ

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งหมด 11 หมู่บ้าน จำนวน 2,486 คน (ที่มา : ข้อมูลผู้สูงอายุ กองสวัสดิการ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ, 2562)

3.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 345 คน โดยใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน (Taro Yamane) ซึ่งมีสูตรคำนวณดังนี้ (ยุทพงษ์ กัยวรรณ, 2543, หน้า 79)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างซึ่งใช้ในการรายงานการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 หรือ 0.05

$$\text{แทนค่า} \quad n = \frac{2,486}{1 + 2,486 \times (0.05)^2}$$

$$n = \frac{2,486}{1 + 2,486 \times (0.0025)}$$

$$n = \frac{2,486}{7.215} = 344.56$$

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีของทาโร ยามาเน (Taro yamane) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยการหาสัดส่วนของประชากร 2,486 คน ต่อ 345 คน ใช้สูตรการหาสัดส่วนต่อจำนวนประชากร (ผู้สูงอายุ) ที่อาศัยอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 11 หมู่บ้าน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548, หน้า 19)

สูตร	$n_i = \frac{nN_i}{N}$
เมื่อ	$n_i =$ จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน
	$n =$ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
	$N_i =$ จำนวนประชากรของแต่ละหมู่บ้าน
	$N =$ จำนวนประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากร (ผู้สูงอายุ) และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้านในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (ผู้สูงอายุ)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 1	263	36
หมู่ที่ 2	286	40
หมู่ที่ 3	275	38
หมู่ที่ 4	91	13
หมู่ที่ 5	343	48
หมู่ที่ 6	417	58
หมู่ที่ 7	102	14
หมู่ที่ 8	109	15
หมู่ที่ 9	112	16
หมู่ที่ 10	320	44
หมู่ที่ 11	168	23
รวม	2,486	345

3.4 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการเขียนหมายเลขตามบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุของแต่ละหมู่บ้านในฉลาก ม้วนใส่ภาชนะคละกันให้ทั่วถึง หยิบฉลากขึ้นมาได้เลขใดแล้วก็ใส่ฉลากที่จับได้กลับลงไปใ้ในภาชนะอีก ถ้าหากหยิบได้ใบเดิมก็ใส่คืนและจับใหม่ ทำดังนี้ทุกครั้งจนกระทั่งได้กลุ่มตัวอย่างครบจำนวน 345 คน ตามเป้าหมายที่ต้องการ

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่อง บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามจากเนื้อหาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องรวมทั้งนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมตรงสิ่งที่ต้องการวัดมาเป็นแนวพื้นฐานโดยมีรายละเอียดแบ่งได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ และ 3) รายได้ เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 3 ด้าน จำนวน 15 ข้อ คือ

1) ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี	จำนวน 5 ข้อ
2) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้	จำนวน 5 ข้อ
3) ด้านนันทนาการ	จำนวน 5 ข้อ

แบบสอบถาม ส่วนนี้เป็นแบบสอบถามตามมาตราวัดแบบลิเคิร์ท สเกล (Likert Scale) (สงศรี ชมพวงศ์, 2549, หน้า 175) ใช้การวัดแบบระดับคุณภาพ (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

ค่าคะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	มีค่าเท่ากับ เห็นด้วย มากที่สุด
4	มีค่าเท่ากับ เห็นด้วย มาก
3	มีค่าเท่ากับ เห็นด้วย ปานกลาง
2	มีค่าเท่ากับ เห็นด้วย น้อย
1	มีค่าเท่ากับ เห็นด้วย น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะพุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี 2) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ และ 3) ด้านนันทนาการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended) คือ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะทางการจัดสวัสดิการโดยอิสระ

3.6 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.6.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะพุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

3.6.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัยโดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือ แบบปลายปิด (Close ended Question) และแบบปลายเปิด (Open ended Question)

3.6.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจนเหมาะสมทั้งเนื้อหาสาระและการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาแล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

3.6.4 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (รายละเอียดแนบในภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหา นำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of item objective congruence หรือ IOC) ตามสูตรดังนี้ (ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ, 2549, หน้า 65)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ

IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

IOC มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

โดยเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป จากคำถามทั้งหมด 15 ข้อ ใช้ได้จำนวน 15 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า (IOC) อยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00

3.6.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้อง

3.6.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ ผู้สูงอายุในตำบลทราย อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร แล้วนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งมีสูตร (สงศรี ชมภูวงศ์, 2549, หน้า 68) ดังนี้

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } \alpha &= \text{ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น} \\ n &= \text{จำนวนข้อข้อความ} \\ \sum S_i^2 &= \text{ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ} \\ S_t^2 &= \text{ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ} \end{aligned}$$

ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.80 ซึ่งมีความเชื่อมั่นสูงสามารถนำไปใช้การศึกษาคั้งนี้ได้ (รายละเอียดแนบในภาคผนวก)

3.6.7 นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ (Try out) แล้ว มาจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

3.6.8 การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดการวัดค่าตัวแปร ซึ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{5 - 1}{5} = \frac{4}{5} = 0.8$$

ระดับค่า	ค่าช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลผลความคิดเห็น
5	4.21 - 5.00	ระดับความคิดเห็น มากที่สุด
4	3.41 - 4.20	ระดับความคิดเห็น มาก
3	2.61 - 3.40	ระดับความคิดเห็น ปานกลาง
2	1.81 - 2.60	ระดับความคิดเห็น น้อย
1	1.00 - 1.80	ระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด

3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.7.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถึงนายกองค์การบริหารส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่เพื่อการวิจัยและในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

3.7.2 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

3.7.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืน

3.7.4 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จำนวน 345 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามต้องการและนำมาจัดลำดับข้อมูล

3.7.5 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) ศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการเปรียบเทียบความความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร กับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างด้านเพศ และด้านอายุ โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ จะใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA หรือ F - test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

4) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.8.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1) สถิติการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC) ตามสูตร (ธีระศักดิ์ อุณารมณเลิศ, 2549, หน้า 65) คือ

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (สงศรี ชมภูวงศ์, 2549, หน้า 68) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α = ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n = จำนวนข้อข้อความ
 $\sum S_i^2$ = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3.8.2 สถิติพื้นฐาน

1) ความถี่ (Frequency)

2) ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{สูตร} \quad P = \frac{X (100)}{N}$$

เมื่อ P = ค่าร้อยละ
 X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
 N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3) ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย
 $\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
 N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{สูตร } S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 $\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ
 N = จำนวนประชากร

5) การทดสอบสมมติฐาน (t-test)

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสต์ (t- test)
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

6) ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) หรือ (F-test) ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป ตามสูตร

$$\text{สูตร } F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F = อัตราส่วนของความแปรปรวน
 MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ 3 ประการ คือ

- 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ในผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และรายได้ ต่างกัน
- 3) เพื่อเสนอแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 345 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ทำการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ สำหรับตอบวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F – distribution)

df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	นัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และรายได้ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์หาความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้ว เรียงลำดับความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีคุณลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ และรายได้ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	122	35.4
หญิง	223	64.6
รวม	345	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 64.6 และ เพศชาย จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

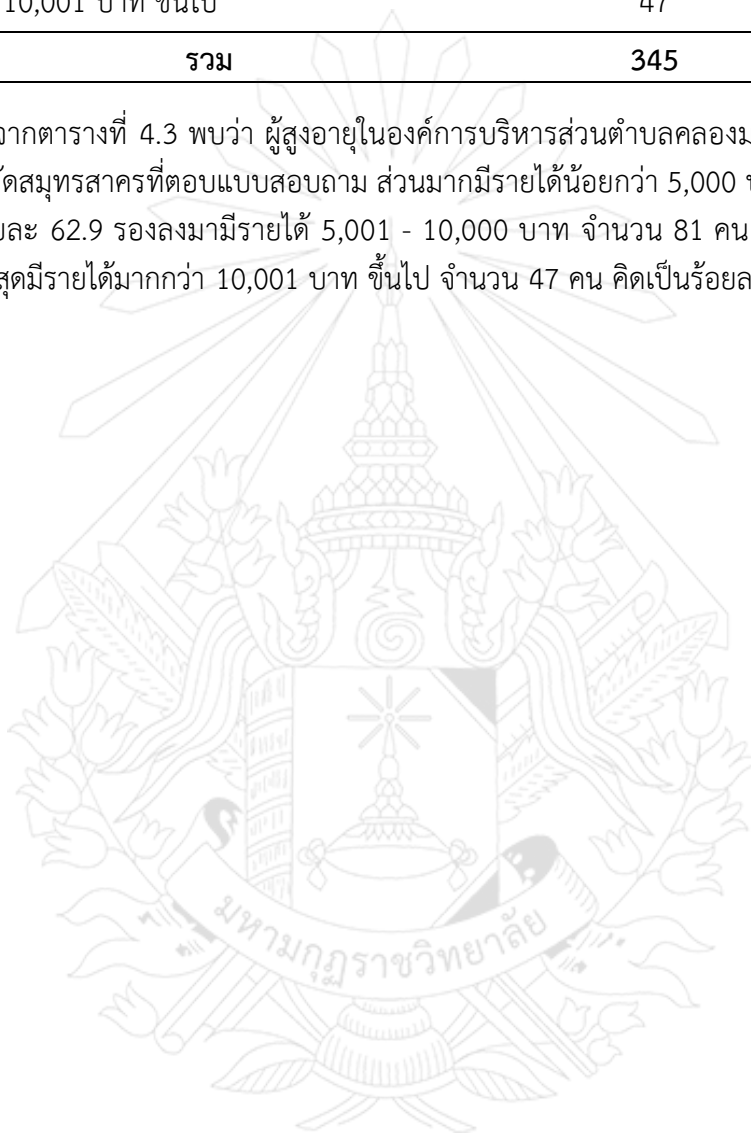
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ 60 - 69 ปี	197	57.1
อายุ 70 ปีขึ้นไป	148	42.9
รวม	345	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอายุระหว่าง 60 - 69 ปี จำนวน 197 คน คิดเป็น ร้อยละ 57.1 และน้อยที่สุด คือมีอายุ 70 ปีขึ้นไป จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5,000 บาท	217	62.9
5,001 - 10,000 บาท	81	23.5
มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป	47	13.6
รวม	345	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 62.9 รองลงมา มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 และน้อยที่สุดมีรายได้มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร

การศึกษาวเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปราบกฏตั้งตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวม 3 ด้าน

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี	4.26	0.57	มากที่สุด
2. ด้านการมีงานทำและการมีรายได้	4.09	0.60	มาก
3. ด้านนันทนาการ	4.20	0.61	มาก
รวม	4.19	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร สรุปโดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีงานทำและการมีรายได้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี

	ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	อบต.จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี	4.33	0.68	มากที่สุด
2	อบต.จัดให้มีการรักษาพยาบาล โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ	4.22	0.75	มากที่สุด
3	อบต.จัดให้มีการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคติดต่อ	4.21	0.75	มากที่สุด
4	อบต.จัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องการรับประทานอาหารและการใช้ยา และการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง	4.16	0.75	มาก
5	อบต.จัดให้มีการเยี่ยมบ้าน การตรวจรักษา และการดูแลสุขภาพ โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	4.42	0.77	มากที่สุด
	รวม	4.26	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดีโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ อบต.จัดให้มีการเยี่ยมบ้าน การตรวจรักษา และการดูแลสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข รองลงมาคือ อบต.จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี อบต.จัดให้มีการรักษาพยาบาล โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ และอบต.จัดให้มีการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคติดต่อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ อบต.จัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องการรับประทานอาหารและการใช้ยา และการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้

	ด้านการมีงานทำและการมีรายได้	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	อบต. จัดให้มีการฝึกอบรมด้านอาชีพที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ	4.05	0.90	มาก
2	อบต. ส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ	3.97	0.88	มาก
3	อบต. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา และประสบการณ์ ให้แก่ชุมชน โดยได้รับค่าตอบแทน	3.84	0.84	มาก
4	อบต. จัดให้มีกองทุนการกู้ยืมเพื่อการประกอบอาชีพในอัตราดอกเบี้ยต่ำ	3.92	0.87	มาก
5	อบต. จัดให้มีการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็นรายเดือน	4.71	0.64	มากที่สุด
	รวม	4.09	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ อบต. จัดให้มีการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็นรายเดือน รองลงมาคือ อบต. จัดให้มีการฝึกอบรมด้านอาชีพที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ อบต. ส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ อบต. จัดให้มีกองทุนการกู้ยืมเพื่อการประกอบอาชีพในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ อบต. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา และประสบการณ์ ให้แก่ชุมชน โดยได้รับค่าตอบแทน

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ

	ด้านนันทนาการ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	อบต.จัดให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและเครือข่าย พร้อมทั้งดำเนินงานและสนับสนุน	4.30	0.85	มากที่สุด
2	อบต.จัดให้มีสวนสาธารณะ สวนสุขภาพ และสนามกีฬาอย่างเพียงพอ	3.81	0.86	มาก
3	อบต.จัดให้มีการส่งเสริมการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ	3.82	0.92	มาก
4	อบต.จัดให้มีกิจกรรมผู้สูงอายุในวันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนาและตามประเพณี	4.57	0.67	มากที่สุด
5	อบต. จัดให้มีการทัศนศึกษาด้านศาสนา การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเชิงวัฒนธรรม	4.54	0.85	มากที่สุด
	รวม	4.20	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อบต.จัดให้มีกิจกรรมผู้สูงอายุในวันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนาและตามประเพณี รองลงมาคือ จัดให้มีการจัดทัศนศึกษาด้านศาสนา การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เชิงวัฒนธรรม และเชิงศาสนา อบต.จัดให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและเครือข่าย พร้อมทั้งดำเนินงานและสนับสนุน อบต.จัดให้มีการส่งเสริมการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ อบต.จัดให้มีสวนสาธารณะ สวนสุขภาพ และสนามกีฬาอย่างเพียงพอ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มในเรื่องเพศ และอายุ และ F-test (One-Way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ในเรื่องรายได้ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

สมมติฐานที่ 1 ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ในเรื่องเพศ และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	122	4.22	0.38	มากที่สุด
หญิง	223	4.17	0.43	มาก
รวม	345	4.19	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เพศชาย

ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครโดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	122	4.22	0.38	1.04	0.29
หญิง	223	4.17	0.43		

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	122	4.24	0.59	มากที่สุด
หญิง	223	4.27	0.55	มากที่สุด
รวม	345	4.26	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เพศหญิง

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	122	4.24	0.59	-0.53	0.59
หญิง	223	4.27	0.55		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้สูงที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	122	4.17	0.55	มาก
หญิง	223	4.05	0.63	มาก
รวม	345	4.09	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เพศชาย

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	122	4.17	0.55	1.81	0.07
หญิง	223	4.05	0.63		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	122	4.24	0.59	มากที่สุด
หญิง	223	4.18	0.62	มาก
รวม	345	4.20	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เพศชาย

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	122	4.24	0.59	0.90	0.36
หญิง	223	4.18	0.62		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ในเรื่องอายุ และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
อายุ 60 - 69 ปี	197	4.19	0.42	มาก
อายุ 70 ปีขึ้นไป	148	4.18	0.41	มาก
รวม	345	4.19	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อายุ 60 - 69 ปี และรองลงมา ได้แก่ อายุ 70 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
อายุ 60 - 69 ปี	197	4.19	0.42	.08	0.92
อายุ 70 ปีขึ้นไป	148	4.18	0.41		

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี จำแนกตามอายุ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
อายุ 60 - 69 ปี	197	4.14	0.56	มาก
อายุ 70 ปีขึ้นไป	148	4.42	0.53	มากที่สุด
รวม	345	4.26	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร มีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดในช่วงอายุ 70 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี จำแนกตามอายุ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
อายุ 60 - 69 ปี	197	4.14	0.56	-4.53	0.00*
อายุ 70 ปีขึ้นไป	148	4.42	0.53		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้สูงที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ จำแนกตามอายุ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
อายุ 60 - 69 ปี	197	4.24	0.54	มากที่สุด
อายุ 70 ปีขึ้นไป	148	3.89	0.63	มาก
รวม	345	4.09	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านการมีงานทำและการมีรายได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อายุ 60 - 69 ปี

ตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ จำแนกตามอายุ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
อายุ 60 - 69 ปี	197	4.24	0.54	5.38	0.00*
อายุ 70 ปีขึ้นไป	148	3.89	0.63		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ จำแนกตามอายุ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
อายุ 60 - 69 ปี	197	4.17	0.64	มาก
อายุ 70 ปีขึ้นไป	148	4.24	0.57	มากที่สุด
รวม	345	4.20	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ อายุ 70 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.23 แสดงการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ จำแนกตามอายุ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
อายุ 60 - 69 ปี	197	4.17	0.64	-0.94	0.34
อายุ 70 ปีขึ้นไป	148	4.24	0.57		

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

การวิเคราะห์สมมติฐานที่ 3 ใช้สถิติ F-test (One way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ในเรื่องรายได้ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามรายได้

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
น้อยกว่า 5,000 บาท	217	4.23	0.39	มากที่สุด
5,001 - 10,000 บาท	81	4.10	0.47	มาก
มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป	47	4.12	0.41	มาก
รวม	345	4.19	0.41	มาก

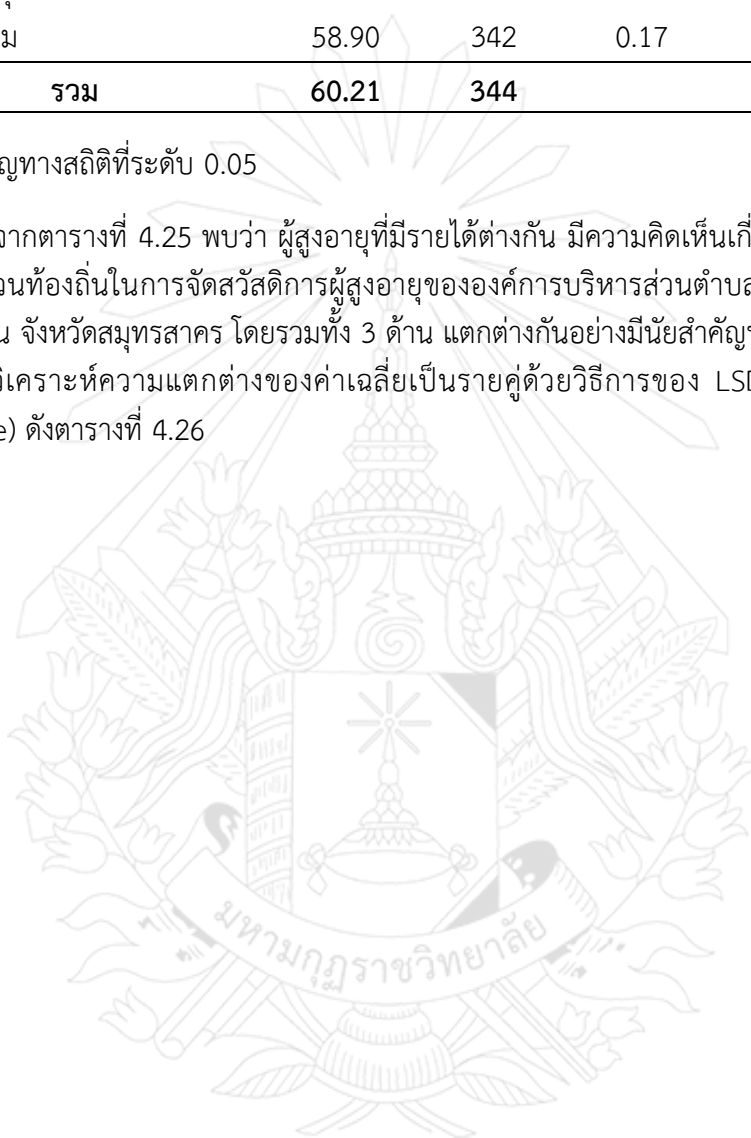
จากตารางที่ 4.24 พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาครโดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามรายได้โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายได้ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รายได้น้อยกว่า 5,000 บาท รองลงมา ได้แก่ รายได้มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ รายได้ 5,001 - 10,000 บาท

ตารางที่ 4.25 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.30	2	0.65	3.80	0.02*
ภายในกลุ่ม	58.90	342	0.17		
รวม	60.21	344			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) ดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

อาชีพ	น้อยกว่า 5,000 บาท ($\bar{X} = 4.23$)	5,001-10,000 บาท ($\bar{X} = 4.10$)	มากกว่า10,001บาท ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.12$)
น้อยกว่า 5,000 บาท ($\bar{X} = 4.23$)	-	0.13*	0.11
5,001 - 10,000 บาท ($\bar{X} = 4.10$)		-	-0.02
มากกว่า 10,001บาท ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.12$)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ คือ ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มากกว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี จำแนกตามรายได้

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
น้อยกว่า 5,000 บาท	217	4.32	0.54	มากที่สุด
5,001 - 10,000 บาท	81	4.11	0.60	มาก
มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป	47	4.25	0.58	มากที่สุด
รวม	345	4.26	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี จำแนกตามรายได้โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายได้ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รายได้น้อยกว่า 5,000 บาท รองลงมา ได้แก่ รายได้มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ รายได้ 5,001 - 10,000 บาท

ตารางที่ 4.28 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.53	2	1.26	3.97	0.02*
ภายในกลุ่ม	109.25	342	0.31		
รวม	111.78	344			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) ดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

อาชีพ	น้อยกว่า 5,000 บาท ($\bar{X} = 4.32$)	5,001-10,000 บาท ($\bar{X} = 4.11$)	มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.25$)
น้อยกว่า 5,000 บาท ($\bar{X} = 4.32$)	-	0.20*	0.07
5,001 - 10,000 บาท ($\bar{X} = 4.11$)		-	-0.20
มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.25$)			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ คือ ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มากกว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ จำแนกตามรายได้

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
น้อยกว่า 5,000 บาท	217	4.13	0.60	มาก
5,001 - 10,000 บาท	81	4.04	0.64	มาก
มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป	47	3.98	0.55	มาก
รวม	345	4.09	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ จำแนกตามรายได้โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายได้ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รายได้น้อยกว่า 5,000 บาท รองลงมา ได้แก่ รายได้ 5,001 - 10,000 บาท และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ รายได้มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป

ตารางที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.11	2	0.56	1.51	0.22
ภายในกลุ่ม	126.56	342	0.37		
รวม	127.67	344			

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผล ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มuban จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ จำแนกตามรายได้

รายได้	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
น้อยกว่า 5,000 บาท	217	4.24	0.67	มากที่สุด
5,001 - 10,000 บาท	81	4.13	0.48	มาก
มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป	47	4.13	0.54	มาก
รวม	345	4.20	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มuban จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ จำแนกตามรายได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายได้ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รายได้น้อยกว่า 5,000 บาท รองลงมา ได้แก่ รายได้ 5,001 - 10,000 บาท และรายได้มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป

ตารางที่ 4.33 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มuban จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.98	2	0.49	1.29	0.27
ภายในกลุ่ม	129.24	342	0.37		
รวม	130.22	344			

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มuban จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.34 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

สมมติฐาน	สถิติ	โดยรวม	การมีสุขภาพ อนามัยที่ดี	การมีงานทำ และการมีรายได้	นันทนาการ
1. เพศ	t - test	0.29	0.59	0.71	0.36
2. อายุ	t - test	0.92	0.00*	0.00*	0.34
3. รายได้	F - test	0.02*	0.02*	0.22	0.27

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 สรุปได้ว่า เมื่อทดสอบสมมติฐานของ ผู้สูงอายุที่มีเพศ และอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ผู้สูงอายุที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีอายุ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ ผู้สูงอายุที่มีเพศ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านนันทนาการ ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน

**ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล
คลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร**

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้
ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลอง
มะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้ว
เรียงลำดับค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตาราง
ต่อไปนี้

**ตารางที่ 4.35 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ด้าน
การมีสุขภาพอนามัยที่ดี**

ข้อเสนอแนะทาง	ความถี่
1. ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี	
1.1 มีการอบรมความรู้ให้ครอบครัวของผู้สูงอายุได้เข้าใจวิธีการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุอย่างถูกต้อง	23
1.2 จัดตั้งศูนย์พักฟื้น ฟื้นฟูสุขภาพให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง และมี ข้อจำกัดทางการเคลื่อนไหว	8
รวม	31

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี เรียง
ตามลำดับความถี่มากไปหาน้อย ได้แก่ มีการอบรมความรู้ให้ครอบครัวของผู้สูงอายุได้เข้าใจวิธีการ
ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอย่างถูกต้อง จำนวน 23 คน และจัดตั้งศูนย์พักฟื้น ฟื้นฟูสุขภาพให้กับกลุ่ม
ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง และมีข้อจำกัดทางการเคลื่อนไหว จำนวน 8 คน

ตารางที่ 4.36 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้

ข้อเสนอแนวทาง	ความถี่
2. ด้านการมีงานทำและการมีรายได้	
2.1 จัดสถานที่ให้ผู้สูงอายุสำหรับจำหน่ายสินค้าในบริเวณสถานที่ราชการ สวนสาธารณะ และสถานที่ที่มีคนจำนวนมาก เพื่อให้มีรายได้เพิ่ม	15
2.2 ส่งเสริมการฝึกอาชีพหรือมีงานให้ผู้สูงอายุทำที่บ้าน เป็นกิจกรรมยามว่าง และเพิ่มรายได้	12
2.3 จัดให้มีกองทุนช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ลำบาก ยากจน	9
รวม	36

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ข้อเสนอแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้เรียงตามลำดับความถี่มากไปหาน้อย ได้แก่ จัดสถานที่ให้ผู้สูงอายุสำหรับจำหน่ายสินค้าในบริเวณสถานที่ราชการ สวนสาธารณะ และสถานที่ที่มีคนจำนวนมาก เพื่อให้มีรายได้เพิ่ม จำนวน 15 คน ส่งเสริมการฝึกอาชีพหรือมีงานให้ผู้สูงอายุทำที่บ้าน เป็นกิจกรรมยามว่างและเพิ่มรายได้ จำนวน 12 คน และจัดให้มีกองทุนช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ลำบาก ยากจน จำนวน 9 คน

ตารางที่ 4.37 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านนันทนาการ

ข้อเสนอแนะทาง	ความถี่
3. ด้านนันทนาการ	
3.1 สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ การออกกำลังกาย การจัดงานวันผู้สูงอายุ	37
3.2 มีรถรับส่งผู้สูงอายุเพื่อไปทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ การทำกิจกรรมที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา การไปเวียนเทียน การไปสวดมนต์ในวันสำคัญทางศาสนาที่วัด	20
3.3 จัดกิจกรรมพาผู้สูงอายุไปทัศนศึกษาเชิงศาสนาและวัฒนธรรม	19
รวม	76

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ ด้านนันทนาการ เรียงตามลำดับความถี่มากไปหาน้อย ได้แก่ สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ การออกกำลังกาย การจัดงานวันผู้สูงอายุ ฯลฯ จำนวน 37 คน มีรถรับส่งผู้สูงอายุเพื่อไปทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ การทำกิจกรรมที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา การไปเวียนเทียน การไปสวดมนต์ในวันสำคัญทางศาสนาที่วัด ฯลฯ จำนวน 20 คน และจัดกิจกรรมพาผู้สูงอายุไปทัศนศึกษาเชิงศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 19 คน

โดยสรุปพบว่า ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เรียงจากความถี่มากไปหาความถี่น้อยสามอันดับแรก คือ ข้อที่ 3.1 สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ สำหรับการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ การออกกำลังกาย การจัดงานวันผู้สูงอายุ ฯลฯ ข้อที่ 1.1 มีการอบรมความรู้ให้ครอบครัวของผู้สูงอายุได้เข้าใจวิธีการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอย่างถูกต้อง และข้อที่ 3.2 มีรถรับส่งผู้สูงอายุเพื่อไปทำกิจกรรมต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาทางด้าน พบข้อเสนอแนะทางที่มากที่สุดแต่ละด้าน ดังนี้

จากตารางที่ 4.35 ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี พบข้อเสนอแนะทาง คือ มีการอบรมความรู้ให้ครอบครัวของผู้สูงอายุได้เข้าใจวิธีการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอย่างถูกต้อง

จากตารางที่ 4.36 ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ พบข้อเสนอแนะทาง คือ จัดสถานที่ให้ผู้สูงอายุสำหรับจำหน่ายสินค้าในบริเวณสถานที่ราชการ สวนสาธารณะ และสถานที่ที่มีคนจำนวนมาก เพื่อให้มีรายได้เพิ่ม

จากตารางที่ 4.37 ด้านนันทนาการ พบข้อเสนอแนะทาง คือ สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ การออกกำลังกาย การจัดงานวันผู้สูงอายุ ฯลฯ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ผู้วิจัยขอแนะนำอวัตุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่างมี เพศ อายุ และรายได้ ต่างกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะทางตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และรายได้ ต่างกัน และ 3) เพื่อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งหมด 11 หมู่บ้าน จำนวน 2,486 คน ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 345 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้าง โดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเป็นลักษณะคำถามแบบมีคำตอบให้เลือกตอบ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ และรายได้

ส่วนที่ 2 เป็นข้อความความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ และด้านนันทนาการ

ลักษณะคำถามเป็นแบบใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ท จำนวน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 3 ด้าน เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Opened Ended questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะทางการจัดสวัสดิการโดยอิสระ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิง ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) ใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) มีความถี่ (Frequency) สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 345 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 64.6 มีอายุระหว่าง 60 - 69 ปี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 และมีรายได้ไม่น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 62.9

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร

ผลของการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร สรุปโดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี รองลงมาคือด้านนันทนาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ รายละเอียดดังนี้

1) **ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี** พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.26

2) **ด้านการมีงานทำและการมีรายได้** พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09

3) **ด้านนันทนาการ** พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตาม เพศ อายุ และรายได้ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เพศชาย พบว่า ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี และด้านนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ และเพศหญิง พบว่า ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านนันทนาการ และด้านการมีงานทำและการมีรายได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อายุ 60 - 69 ปี พบว่า ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านนันทนาการ และด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ อายุ 70 ปีขึ้นไป พบว่า ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านนันทนาการ และด้านการมีงานทำและการมีรายได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามรายได้ พบว่า โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย รายได้น้อยกว่า 5,000 บาท พบว่า ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านนันทนาการ และด้านการมีงานทำและการมีรายได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ รายได้ 5,001 - 10,000 บาท พบว่า ด้านนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี และด้านการมีงานทำและการมีรายได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ รายได้มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป พบว่า ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านนันทนาการ และด้านการมีงานทำและการมีรายได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

5.1.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ของผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และรายได้ ต่างกัน

โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ของผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และรายได้ ต่างกัน พบว่า โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1) **ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี** ผู้สูงอายุที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีอายุ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) **ด้านการมีงานทำและการมีรายได้** ผู้สูงอายุที่มีเพศ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) **ด้านนันทนาการ** ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน

5.1.5 ผลจากการรวบรวมข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1. **ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี** ได้แก่ ควรมีการอบรมความรู้ให้ครอบครัวของผู้สูงอายุได้เข้าใจวิธีการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอย่างถูกต้อง และควรจัดตั้งศูนย์พักพิง พื้นฟูสุขภาพให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียงและมีข้อจำกัดทางการเคลื่อนไหว

2. **ด้านการมีงานทำและการมีรายได้** ได้แก่ ควรจัดสถานที่ให้ผู้สูงอายุสำหรับจำหน่ายสินค้าในบริเวณสถานที่ราชการ สวนสาธารณะ และสถานที่ที่มีคนจำนวนมาก ควรส่งเสริมการฝึกอาชีพหรือมีงานให้ผู้สูงอายุทำที่บ้านเป็นกิจกรรมยามว่างและเพิ่มรายได้ ควรจัดให้มีกองทุนช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย ลำบาก ยากจน

3. **ด้านนันทนาการ** ได้แก่ ควรสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ การออกกำลังกาย การจัดงานวัน

ผู้สูงอายุ ฯลฯ ควรมีรถรับส่งผู้สูงอายุเพื่อไปทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ การทำกิจกรรมที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา การไปเวียนเทียน การไปสวดมนต์วันพระใหญ่ที่วัด ควรจัดกิจกรรมพาผู้สูงอายุไปทัศนศึกษาเชิงศาสนาและวัฒนธรรม

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบแมน จังหวัดสมุทรสาคร” สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบแมน จังหวัดสมุทรสาคร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบแมน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ มีแผนออกเยี่ยมบ้านและการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นประจำ มีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนตามกำหนดเวลาทุกเดือน มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุในวันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนา และตามประเพณี อย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เช่น การจัดงานวันผู้สูงอายุให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์และรับประทานอาหารร่วมกัน การแห่เทียนพรรษา และการเวียนเทียนในวันสำคัญทางศาสนา จึงสามารถตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบแมน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกันกับงานวิจัยของ **มนตรี พรหมน้อย** ที่ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบลบ้านคลองอำเภอมืองจังหวัดพิษณุโลก” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบลบ้านคลอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าสวัสดิการด้านรายได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสวัสดิการด้านนันทนาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1) **ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี** พบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบแมน จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมากที่สุด **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ มีโครงการที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2 แห่ง ที่ช่วยกันทำหน้าที่ดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุและประชาชน เช่น มีการตรวจสุขภาพประจำปี มีการเยี่ยมบ้านสำหรับผู้ป่วยสูงอายุและผู้ป่วยติดเตียง การตรวจรักษา และการดูแลสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เช่น การวัดความดันโลหิต การตรวจน้ำตาลในโลหิต ฯลฯ มีการรักษาพยาบาลโดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ และมีการ

ฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคติดต่อให้กับผู้สูงอายุ เช่น วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ เป็นต้น จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระพุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สรรยา รักพงศ์ และวรพจน์ พรหมสัตยพรต** ที่ศึกษาเรื่อง “บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตอำเภอม่วงสามสิบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และมีข้อเสนอแนะทางว่า ควรจัดให้มีการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 5 “อบต.จัดให้มีการเยี่ยมบ้าน การตรวจรักษา และการดูแลสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข” มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ มีแผนการจัดสวัสดิการในข้อนี้อย่างต่อเนื่องและดูแลผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง จึงเป็นที่พึงพอใจของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ นอกจากจะมีแพทย์และพยาบาลจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้ง 2 แห่งแล้ว ยังประกอบด้วยเจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จากทั้ง 11 หมู่บ้าน ที่ช่วยกันออกเยี่ยมและทำหน้าที่ดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุภายในหมู่บ้านของตนเองอีกด้วย จึงส่งผลให้ข้อคำถามนี้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อคำถามอื่นในด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วิไล ตาปะสี ประไพวรรณ ด่านประดิษฐ์ และสินวล รัตนวิจิตร** ที่ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลวังตะกู จังหวัดนครปฐม” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความต้องการได้รับการบริการสุขภาพของผู้สูงอายุ คือ การมีบริการการตรวจรักษาที่บ้าน การให้มีแพทย์ประจำมารักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล การมีแพทย์และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังตะกูมาเยี่ยมผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพาผู้อื่นที่บ้าน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 4 “อบต.จัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องการรับประทานอาหารและการใช้ยาและการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง” มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** ผู้สูงอายุเคยได้รับการอบรมความรู้เรื่องการรับประทานอาหารและการใช้ยาและการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเองมาบ้างแล้ว ทั้งที่ได้รับจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้ง 2 แห่ง และจากเจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ช่วยกันรณรงค์ให้ความรู้ แต่อาจมีผู้สูงอายุบางคนที่ไม่ได้รับความรู้นี้หรืออาจมีการหลงลืมไปบ้าง จึงส่งผลให้ข้อคำถามนี้มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้อคำถามอื่นในด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วิไล ตาปะสี และคณะ** ที่ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลวังตะกู จังหวัดนครปฐม” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุคือขาดความรู้ในการรับประทานยา มีความเชื่อในการใช้ยาไม่ถูกต้อง จึงมีพฤติกรรมการรับประทานยาที่ไม่เป็นไปตามแผนการ และญาติผู้ดูแลขาดความรู้ในการประกอบอาหารให้กับผู้สูงอายุ

2) **ด้านการมีงานทำและการมีรายได้** พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะพุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อได้มีการส่งเสริมด้านการมีงานทำและการมีรายได้เพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุอยู่แล้ว มี การฝึกอบรมอาชีพและส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับผู้สูงอายุ ด้วยการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุที่มีความรู้และประสบการณ์มาเป็นวิทยากรสอนการอบรมโดยได้รับค่าตอบแทน เช่น การอบรมทำดอกไม้จันทน์ การปักดอกไม้จากใบเตย การผูกผ้าพิธีการ การทำขนมไทยและขนมอบ ฯลฯ เพื่อเป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับผู้สูงอายุ และทางองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อได้จ่ายเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุเป็นรายเดือนอีกด้วย จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะพุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ภัทราวดี ทองดี** ที่ศึกษาเรื่อง “บทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอสวีรัมย์ จังหวัดร้อยเอ็ด” ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอสวีรัมย์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดสวัสดิการด้านรายได้ การจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ และการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 5 “อบต.จัดให้มีการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็นรายเดือน” มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ จัดให้มีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็นรายเดือน โดยได้กำหนดวันจ่ายเงินทุกวันที่ 5 ของทุกเดือน และโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของผู้สูงอายุตามกำหนดเวลาในอัตราการจ่ายเงินตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด สร้างความสุขความคิดเห็นเป็นอย่างมากให้กับผู้สูงอายุทุกคน จึงส่งผลให้ข้อคำถามนี้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้อคำถามอื่นในด้านการมีงานทำและการมีรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับ **ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552** ที่ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามหลักเกณฑ์ที่ระบุไว้ ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คือ อายุ 60-69 ปี ได้รับเงิน 600 บาทต่อเดือน อายุ 70-79 ปี ได้รับ 700 บาทต่อเดือน อายุ 80-89 ปี ได้รับ 800 บาทต่อเดือน และอายุ 90 ปีขึ้นไป ได้รับ 1,000 บาทต่อเดือน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 3 “อบต. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญา และประสบการณ์ให้แก่ชุมชนโดยได้รับค่าตอบแทน” มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นคนที่อยู่อาศัยในพื้นที่นี้มานาน ซึ่งแต่ก่อนตำบลคลองมะเดื่อเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและประมง ประชาชนก่อนนี้มีอาชีพทำนา ทำสวน เลี้ยงปลา งานทำเครื่องเบญจรงค์ และประมง เพราะมีลำคลองจำนวนมาก ผู้สูงอายุเหล่านั้นมีความรู้และประสบการณ์ในงานอาชีพที่เคยทำ ผู้สูงอายุบางคนได้รับเลือกเป็นปราชญ์ชาวบ้านให้เป็นวิทยากรด้านการเกษตร เช่น การปลูกมะพร้าว น้ำหอม การปลูกเห็ด การทำเกษตรผสมผสานตามแนว

เศรษฐกิจพอเพียง การทำปุ๋ยหมัก และการทำเครื่องเบญจรงค์ ฯลฯ และได้รับค่าจ้างเพื่อเป็นรายได้เสริม ทำให้ผู้สูงอายุที่มีความรู้และประสบการณ์ให้ความคิดเห็นในคำถามนี้จำนวนหนึ่งแต่ไม่มากที่สุด จึงส่งผลให้ข้อคำถามนี้มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้อคำถามอื่นในด้านการมีงานทำและการมีรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุตาม **แผนปฏิบัติการระหว่างประเทศมาดริดว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ** ขององค์การสหประชาชาติ ในการประชุมสมัชชาระดับโลก ณ กรุงมาดริด ประเทศสเปน ในปี พ.ศ. 2545 ที่กำหนดทิศทางไว้คือ ข้อ 2 การส่งเสริมและขยายโอกาสในการทำงานของผู้สูงอายุ โดยการส่งเสริมให้นำความสามารถและประสบการณ์ของผู้สูงอายุมาเป็นส่วนหนึ่งของภาคการผลิตภาคบริการ ภาควิชาการ การให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนงานอาสาสมัครและการถ่ายทอดภูมิปัญญา อีกทั้งยังเป็นแนวปฏิบัติที่สามารถลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานทั้งในปัจจุบันและในอนาคตของประเทศไทยได้ และสอดคล้องกับเป้าหมายการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุตาม **ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย** ที่องค์การสหประชาชาติได้ประกาศในปี พ.ศ. 2542 เป็นปี “ผู้สูงอายุสากล” เพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิที่สำคัญของผู้สูงอายุ ข้อ 4 คือ ผู้สูงอายุควรได้รับการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้สังคม มีโอกาสได้ทำงานที่เหมาะสมกับวัยตามความสมัครใจ โดยได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เพื่อให้เกิดความภูมิใจและเห็นชีวิตมีคุณค่า

3) **ด้านนันทนาการ** พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อได้มีการจัดสวัสดิการตามข้อคำถามทั้ง 5 ข้อ คือมีการจัดกิจกรรมผู้สูงอายุในวันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนาและตามประเพณี มีการจัดทัศนศึกษาด้านศาสนา การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเชิงวัฒนธรรม มีการจัดงบประมาณสนับสนุนชมรมผู้สูงอายุและเครือข่าย มีการส่งเสริมการออกกำลังกาย และเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ และมีสวนสาธารณะ สวนสุขภาพ และสนามกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ **ศศิพัฒน์ ยอดเพชร** ในหนังสือชื่อ “สวัสดิการผู้สูงอายุ” มีใจความว่า นันทนาการ (Recreation) เป็นบริการสังคมที่ภาครัฐและเอกชนจัดการขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการที่จำเป็นของประชาชน เกี่ยวกับการสร้างความรู้สึกที่ดี มีความสุข เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ให้แก่ประชาชนผู้ใช้บริการ เช่น บริการห้องสมุด บริการด้านกีฬา ดนตรี ภาพยนตร์ การออกกำลังกาย และรวมทั้งงานอดิเรกอื่น ๆ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 4 “อบต.จัดให้มีกิจกรรมผู้สูงอายุในวันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนาและตามประเพณี” มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อมีการจัดกิจกรรมผู้สูงอายุในวันสำคัญต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องทุกปี เช่น การสวดมนต์ข้ามปีและการตักบาตรในช่วงวันปีใหม่ งานวันผู้สูงอายุในเทศกาลวันสงกรานต์ และการแห่เทียนเข้าพรรษา ฯลฯ ทำให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ได้พบปะเพื่อนฝูงหรือบุคคลในวัยเดียวกันเกิดความเบิกบานในชีวิต และการที่ลูกหลานได้มารดน้ำขอพรผู้สูงอายุในช่วงวันสงกรานต์ จะทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกภาคภูมิใจถึงความสำคัญของการเป็นปูชนียบุคคล ความเป็นผู้ที่น่าเคารพนับถือของตนเอง จึงเกิดกำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุวรรณา**

เดชธีระปริดา ที่ศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการกิจกรรมนันทนาการเพื่อผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นและต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่ชุมชนและหน่วยงานราชการจัดให้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยกิจกรรมทางสังคมที่มีความคิดเห็นและต้องการเข้าร่วม ได้แก่ งานบุญ งานประเพณี และงานเทศกาลต่าง ๆ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 2 “อบต.จัดให้มีสวนสาธารณะ สวนสุขภาพ และสนามกีฬาอย่างเพียงพอ” มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก **ที่เป็นชนนีอภิปรายได้ว่า** องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อได้จัดให้มีสวนสาธารณะ สวนสุขภาพ และสนามกีฬาบ้างแล้ว แต่บางแห่งไม่มีเครื่องออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ บางแห่งอยู่ไกลจากชุมชน หรืออยู่ในวงเวียนใต้สะพานข้ามแยกซึ่งผู้สูงอายุไม่สะดวกในการเดินทางไป ผู้สูงอายุบางท่านอาจไม่สามารถทำกิจกรรมออกกำลังกายเนื่องมาจากการมีภาระหน้าที่ มีปัญหาสุขภาพ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว การเดินทางที่ไม่เอื้ออำนวย หรือผู้สูงอายุไม่ต้องการออกกำลังกาย จึงไม่ได้ให้คะแนนในข้อคำถามนี้มากนัก ส่งผลให้ข้อคำถามนี้มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้อคำถามอื่นในด้านนันทนาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อำนาจ สะอังก์ทอง** ที่ศึกษาเรื่อง “ความต้องการการออกกำลังกายของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนครปฐม” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการออกกำลังกายของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากระดับความต้องการมากไปหาน้อยคือ ความต้องการด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และรองลงมาคือด้านบุคลากร ผู้ให้บริการ

5.2.2 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย โดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ของผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ และรายได้ต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย โดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1) สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ **ที่เป็นชนนีอภิปรายได้ว่า** ผู้สูงอายุทั้งเพศชายและหญิง ได้รับรู้ข่าวสารการดำเนินงานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่ออย่างทั่วถึง และผู้สูงอายุทั้งสองเพศมีโอกาสในการใช้บริการสวัสดิการทุกด้านที่จัดขึ้นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อได้ดำเนินการติดตั้งระบบเสียงตามสายและขยายเขตให้ครบทุกหมู่บ้าน เพื่อเพิ่มการรับรู้ข่าวสารของประชาชนและผู้สูงอายุ ตามแผนพัฒนา

ท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2564) ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ **ค่าแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี** โดยนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ที่ได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันศุกร์ที่ 12 กันยายน 2557 ได้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ในข้อที่ 3 เรื่องการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ มีใจความว่า มีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีงานหรือกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์และไม่ก่อภาระต่อสังคมในอนาคต โดยจัดเตรียมระบบการดูแลในบ้าน สถานพักฟื้น และโรงพยาบาล ที่เป็นความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว รวมทั้งพัฒนาระบบการเงินการคลังสำหรับการดูแลผู้สูงอายุทุกคน

2) สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** อายุของผู้สูงอายุไม่มีผลต่อการมีความคิดเห็น ถึงแม้ว่าผู้สูงอายุจะมีช่วงอายุที่ต่างกัน แต่สามารถรับรู้ข่าวสารการดำเนินงานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อได้อย่างทั่วถึง ผู้สูงอายุทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของบริการสวัสดิการสังคมที่จัดให้โดยองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อได้อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของผู้สูงอายุในบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วิลาวรรณ ทองบุญ** ที่ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการจัดบริการสวัสดิการผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลบางพูน อำเภอเมืองจังหวัดปทุมธานี” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการจัดบริการสวัสดิการผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลบางพูน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดบริการสวัสดิการผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลบางพูน ไม่แตกต่างกัน

3) สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ **ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า** เนื่องจากจากผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยมากและอาจไม่เพียงพอที่จะพึ่งพาตนเองได้ มีความต้องการบริการสวัสดิการสังคมที่มากกว่าและแตกต่างไปจากผู้สูงอายุที่

มีรายได้ที่สูงกว่า เป็นไปตามหลักการที่ว่า หากรายได้ของผู้สูงอายุสูงขึ้น ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ก็ย่อมจะมีผลทำให้ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุลดลง ซึ่งจากการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) ก็ได้รับผลดังที่กล่าวมา คือ ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท มีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ มากกว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ **วิลาวรรณ ทองบุญ** ที่ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการจัดบริการสวัสดิการผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลบางปูน อำเภอเมืองจังหวัดปทุมธานี” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดบริการสวัสดิการผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลบางปูน แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร สามารถสรุปผลเป็นข้อเสนอแนะ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยแบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

1) **ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี** พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ จึงควรรักษามาตรฐานการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย มีการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการรับประทานอาหารและการใช้ยา และการดูแลสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุให้กับผู้สูงอายุและคนในครอบครัว เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับอาหารที่มีประโยชน์ มีการใช้ยาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่แพทย์จัดให้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพอนามัยที่ดียิ่งขึ้น

2) **ด้านการมีงานทำและการมีรายได้** พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อควรรักษามาตรฐานโครงการที่ทำอยู่แล้วต่อไป และควรเพิ่มโครงการอบรมส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุมากขึ้น มีกองทุนให้กู้ยืมสนับสนุนการประกอบอาชีพโดยจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าในบริเวณที่เหมาะสม มีการประชาสัมพันธ์ให้ช่วยกันอุดหนุนสินค้าของผู้สูงอายุ จะช่วยให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีรายได้เพิ่ม ส่วนผู้สูงอายุที่มีภูมิปัญญาและประสบการณ์ที่

เป็นประโยชน์ก็ควรได้รับเชิญมาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชน ทำให้ผู้สูงอายุได้เห็นคุณค่าของตนเองทำให้เกิดความภาคภูมิใจและมีความสุข

3) ด้านนันทนาการ พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มณฑล จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ จึงควรรักษามาตรฐานการจัดสวัสดิการที่ทำอยู่ และเพิ่มโครงการกระตุ้นให้ผู้สูงอายุหันมาออกกำลังกายให้มากขึ้น มีสวนสาธารณะหรือสวนสุขภาพที่สะดวกปลอดภัยและมีอุปกรณ์การออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ มีงบประมาณสนับสนุนการทำกิจกรรมทางสังคมและมีรถรับส่งเพื่อไปทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ การออกกำลังกาย การทำกิจกรรมที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา การไปเวียนเทียน การไปสวนมนต์ในวันสำคัญทางศาสนาที่วัด และควรมีการพาผู้สูงอายุไปทัศนศึกษาเชิงศาสนาและวัฒนธรรมบ้าง ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดี ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลและผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับ “บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มณฑล จังหวัดสมุทรสาคร” ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

- 1) ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ ต่อการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ
- 2) ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ ในการสร้างงานและรายได้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือ

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2527). *จิตวิทยาสังคม*. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2561). *ยุทธศาสตร์กรมกิจการผู้สูงอายุ 20 ปี พ.ศ. 2561–2580*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กรมประชาสัมพันธ์. (2542). *ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย*. กรมประชาสัมพันธ์: กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2561). *มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ*. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น: กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2546). *พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เทพเพ็ญวานิสัย.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2548). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. (2549). *เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา*. ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บรรลุ ศิริพานิช. (2542). *ผู้สูงอายุไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). *พื้นฐานการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ระพีพรรณ คำหอม. (2549). *สวัสดิการสังคมกับสังคมไทย (Social Welfare in Thai Society)*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- วันทนี วาสิกะสิน, สุรางค์รัตน์ วศินารมณ, และกิตติพัฒน์ นนทปัทมดูล. (2547) *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิชุกร นาคธน. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2544). *สวัสดิการผู้สูงอายุ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สังศรี ชมภูวงศ์. (2549). *การออกแบบการวิจัย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2550). *สังคมวิทยาชนบท : แนวคิดทางทฤษฎีและแนวโน้มในสังคม*. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553). *ปฏิญญาบูรณาการสุขภาพลาม ว่าด้วยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและการดูแลผู้สูงอายุ*. กองการต่างประเทศ: ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

_____. (2558). *ปฏิญญาแก้วลาลัมเปอร์ ว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ*. การเพิ่มขีดความสามารถของ ผู้สูงอายุในอาเซียน. กองการต่างประเทศ: ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์.

สุชา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม. (2520). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แพรววิทยา สุเทพ เชาวลิท. (2527). *สวัสดิการสังคม*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

สุรกุล เจนอบรม. (2541). *วิสัยทัศน์ผู้สูงอายุและการศึกษานอกระบบสำหรับผู้สูงอายุไทย*. กรุงเทพมหานคร: นิชินแอตเวอร์ไทยซิงก์ร๊อฟ.

อุทัย หิรัญโต. (2523). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

2) ดุษฎีนิพนธ์ / วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์

จักรพงษ์ มนัสพิทักษ์ชัย. (2549). “บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง นิเวศ”. ศึกษาเฉพาะกรณี อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง อำเภอนาหว้า จังหวัดสงขลา. *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นันทนา อยู่สบาย. (2557). “ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบล ศีรษะจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ”. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต*, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

มนตรี พรมน้อย. (2559). “ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบล บ้านคลอง อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก”. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

ลลิลญา ลอยลม. (2545). “การเตรียมตัวก่อนเกษียณของผู้สูงอายุในจังหวัดสมุทรปราการ”. *วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ลัดดา บุญเกิด. (2557). “ความต้องการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี”. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, วิทยาลัย การบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิลาวรรณ ทองบุญ. (2561). “ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการจัดบริการสวัสดิการผู้สูงอายุใน เทศบาลตำบลบางพูน อำเภอเมืองจังหวัดปทุมธานี”. *วิทยานิพนธ์*, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

วีรศักดิ์ อุปสิทธิ์. (2545). “บทบาทศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) กับความ มั่นคงแห่งชาติ”. *วิทยานิพนธ์*, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

แสงเดือน มุสิกกรรมณี. (2545). “ความต้องการด้านกิจกรรมของผู้สูงอายุในจังหวัดสมุทรปราการ”. *วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

อุทุมพร ศตะกรูมะ. (2556). “ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ตำบลบ่อโพธิ์ อำเภอนคร ไทย จังหวัดพิษณุโลก”. *วิทยานิพนธ์*, สาขาการจัดการประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

3) สิ่งพิมพ์ / บทความในวารสาร

- คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี. แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. วันที่ 12 กันยายน 2557.
- ณิชาณี ฉุนฉลาด. (2558). การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย. กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. ปี พ.ศ. 2558.
- ปฐมมาภรณ์ บุษปธำรง. (2556). สวัสดิการสังคมในประเทศไทย : กรณีศึกษาสวัสดิการสังคมในบริบทประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน. *วารสารราชบัณฑิตยสถาน*. ปีที่ 38 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน - มิถุนายน 2556.
- ภัทราวดี ทองดี. (2558). บทบาทการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด. นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยนครราชสีมา. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา ฉบับพิเศษ*. “ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2 ของวิทยาลัยนครราชสีมา”. ปี พ.ศ. 2558.
- วิไล ตาปะสี, ประไพวรรณ ด่านประดิษฐ์ และ สีนวล รัตนวิจิตร. (2560). รูปแบบการจัดบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ตำบลวังตะกุง จังหวัดนครปฐม. *วารสารเกื้อการุณย์*. ปีที่ 24 ฉบับ 1 มกราคม - มิถุนายน 2560.
- สรรยา รักพงศ์ และวรพจน์ พรหมสัตยพรต. (2559). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารรมยสาร*. ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 2559.
- สุดาร์ตน์ สุตสมบุรณ์. (2557). สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน 2557.
- สุวรรณา เตชะธีระปรีดา. (2557). การบริหารจัดการกิจกรรมนันทนาการเพื่อผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)*. ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2557.
- อำนวยการ สะอึ้งทอง. (2558). ความต้องการการออกกำลังกายของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนครปฐม. *วารสารบัณฑิตศึกษา*. ปีที่ 12 ฉบับที่ 58 เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2558

4) ราชกิจจานุเบกษา

- พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พุทธศักราช 2562. (2562, 16 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 258 - 312
- พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2560. (2560, 27 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 1 - 10
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2550. (2550, 28 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 1 - 20
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พุทธศักราช 2546. (2546, 1 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 6 - 20

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล (ฉบับที่ 7) พุทธศักราช 2562. (2562, 16 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 151 - 163

5) เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่มีผู้แต่ง

ข้อมูลทะเบียนราษฎร. (2562). สำนักบริหารการทะเบียน อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร. วันที่ 10 มกราคม 2562.

ข้อมูลผู้สูงอายุ. (2562). กองสวัสดิการ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร. วันที่ 10 มกราคม 2562.

แผนพัฒนาท้องถิ่น เพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2562. (2562). องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร.

6) เอกสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2562). “สถิติผู้สูงอายุ ปี พ.ศ. 2558-2561”. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2562 จาก <http://www.dop.go.th/th>.

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2559). “พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2556”. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2562 จาก <http://www.pwdsthai.com/files/law/law2546.pdf>.

ปริยดา สุลีสถิต. (2556). “รู้จักองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย”. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2562 จาก <https://patchareesaw.wordpress.com/2013/06/13>.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2562). “สังคมผู้สูงอายุ นัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ”. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2562 จาก <https://www.stou.ac.th>.

ศูนย์ศตวรรษิกชน. (2562). “สิทธิของผู้สูงอายุตามหลักการขององค์การสหประชาชาติ”. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2562 จาก <http://www.thaicentenarian.mahidol.ac.th>.

สถาบันพระปกเกล้า. (2562). “ฐานข้อมูลการเมืองการปกครอง การปกครองส่วนท้องถิ่น”. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2562 จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>.

_____. (2562). “ฐานข้อมูลการเมืองการปกครอง การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น”. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2562 จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>.

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ. (2562). “ข้อมูลพื้นฐานตำบล”. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2562 จาก <http://klongmadua.go.th>.

ภาคผนวก

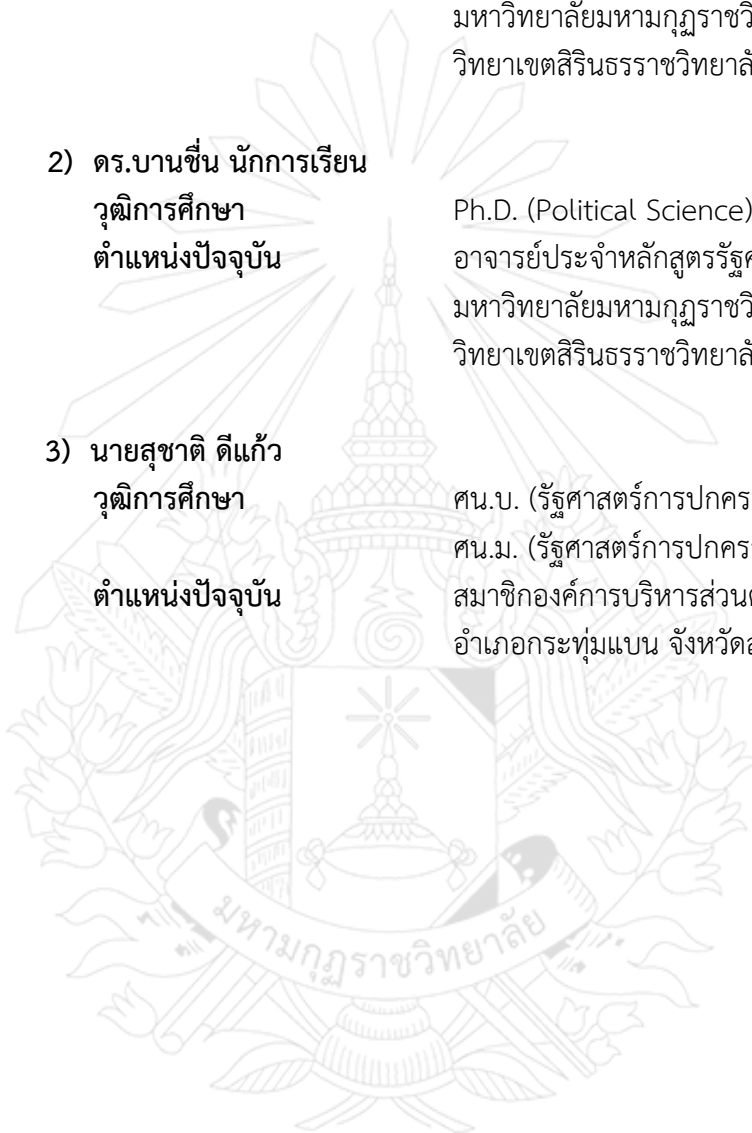
มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

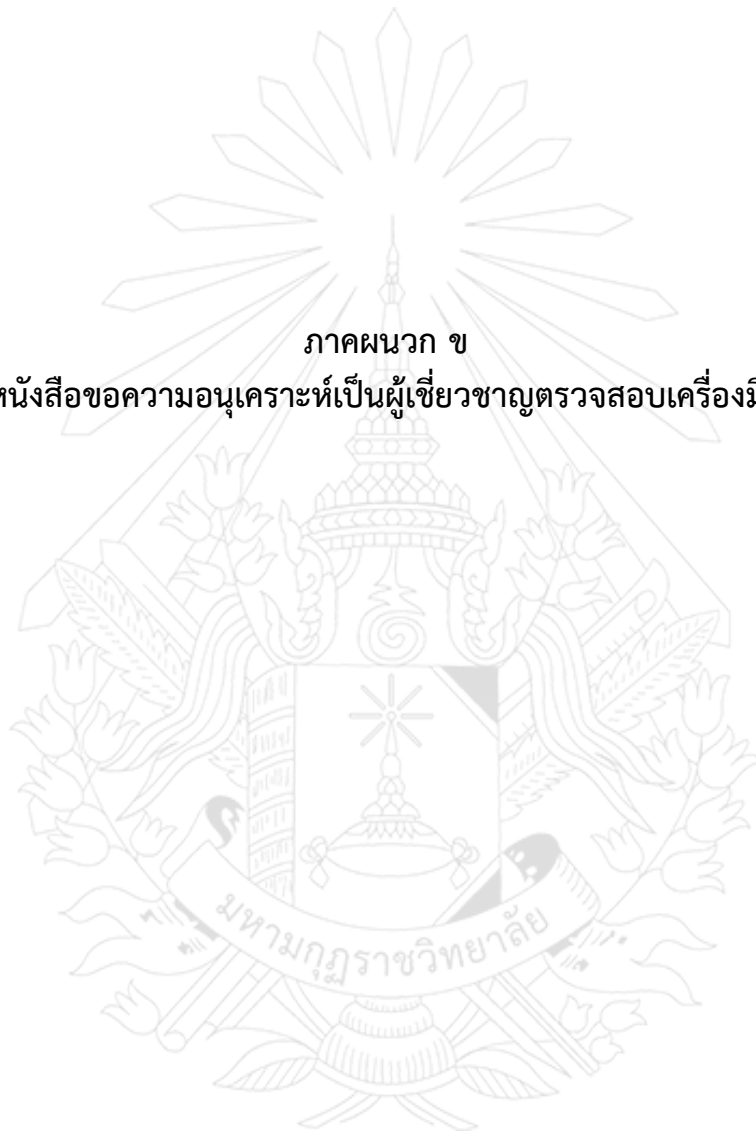
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

- 1) **ดร.กรรณา มธุลาภรังสรรค์**
 วุฒิการศึกษา Ph.D. (Political Science)
 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย
- 2) **ดร.บานชื่น นักการเรือน**
 วุฒิการศึกษา Ph.D. (Political Science)
 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย
- 3) **นายสุชาติ ดีแก้ว**
 วุฒิการศึกษา ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง)
 ตำแหน่งปัจจุบัน ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง)
 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ
 อำเภอกะทู้มบแมน จังหวัดสมุทรสาคร

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โทร. ๐-๒ ๕๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐

ที่ อว ๗๔๐๕/ว. ๗๒๖ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร. กรุณา มจฺจุลาภรังสรรค์

ด้วย นายไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๐๒๐๑๕๐๓๓๒๐๒๕ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร (THE ROLES OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN MANAGEMENT OF SOCIAL WELFARE FOR OLDER PERSONS OF KHLONG MADUEA SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KRATHUM BAEN DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)” มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ในฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิฯ เพื่อเป็นข้อมูลเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมมา เพื่อขอลความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ดังกล่าว

วิมลดา
๗๕๐๓๒๕

๑๔/๕/๖๒

(พระศรีวินยาภรณ์, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โทร. ๐-๒ ๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐
ที่ อว ๓๙๐๕/ ๑ M1๗๖ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.บานชื่น นักการเรียน

ด้วย นายไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๐๒๐๑๕๐๓๓๒๐๒๕ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับ
อนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร (THE ROLES OF LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS IN MANAGEMENT OF SOCIAL WELFARE FOR OLDER PERSONS OF KHLONG MADUEA SUB-
DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KRATHUM BAEN DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)” มีความ
ประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ในฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิฯ เพื่อเป็น
ข้อมูลเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ดังกล่าว

พระศรีวินยาภรณ์

(พระศรีวินยาภรณ์, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รับแล้ว
M2.

ที่ อว ๗๔๐๕/ ๓๒๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ต.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายสุชาติ ดีแก้ว สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ

ด้วย นายไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๐๒๐๑๕๐๓๓๒๐๒๕ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การ
บริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร (THE ROLES OF LOCAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN MANAGEMENT OF SOCIAL WELFARE FOR OLDER PERSONS OF
KHLONG MADUEA SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KRATHUM BAEN DISTRICT, SAMUT
SAKHON PROVINCE)” มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ใน
ฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิฯ เพื่อเป็นข้อมูลเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ดังกล่าว

รับทราบ

(สุชาติ ดีแก้ว)

ขอเจริญพร

(พระศรีวินยาภรณ์, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

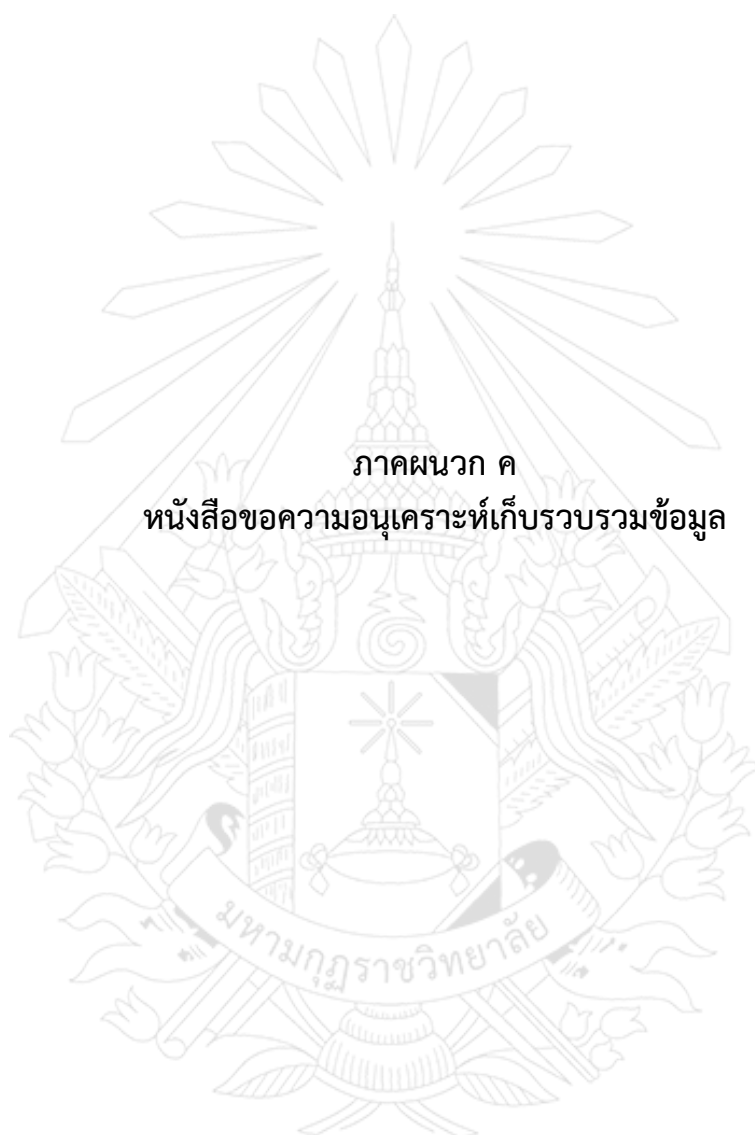
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ต.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๔๔๔-๖๐๕๑

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๖๐

ที่ อว ๗๙๐๕/ มมม

๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)

เจริญพร นายพิชิต ชูเกตุ ประธานชุมชนผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลแคราย

ด้วย นายไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๐๒๐๑๕๐๓๓๒๐๒๕ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร (THE ROLES OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN MANAGEMENT OF SOCIAL WELFARE FOR OLDER PERSONS OF KHLONG MADUEA SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KRATHUM BAEN DISTRICT, SAMUT SAKHON PROVINCE)” มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการทดลองเก็บข้อมูล (Tryout) เพื่อเป็นข้อมูลเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองเก็บข้อมูล (Tryout) ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

ขอเจริญพร

วิภาดา

กมลณี

วิภาดา

(พระศรีวินยาภรณ์, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)

๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๕๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๐๖๐ โทรสาร : ๐-๒๕๔๔-๖๐๕๑

ส่งมอบแล้ว

ที่ อว ๗๔๐๕/ ๒๓๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ หมู่ที่ ๑ ต.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๖๐

ที่ทำการ อบ.คลองมะเดื่อ
ได้รับ 14.08
วันที่ 21 มี.ค. 62

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล
เจริญพร นายบัญชา ฤทธิศาสตร์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ

ด้วย นายไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๐๒๐๑๕๐๓๓๒๐๒๕ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ได้รับอนุมัติหัวข้อสารนิพนธ์เรื่อง "บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การ
บริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร (THE ROLES OF LOCAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN MANAGEMENT OF SOCIAL WELFARE FOR OLDER PERSONS OF
KHLONG MADUEA SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KRATHUM BAEN DISTRICT, SAMUT
SAKHON PROVINCE)" มีความประสงค์จะขอให้ท่านอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลเพื่อเป็น
ข้อมูลเขียนงานสารนิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยจึงเจริญพรมายังท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม
เก็บข้อมูล ดังกล่าว สำหรับวันและเวลานักศึกษาจะเป็นผู้ไปติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

เรียน อ.ท.ท. อบ.ต.

ขอเจริญพร
- ผ. นายเอกฤทธิชัยวัฒน์ แซ่ ลม คตท
- ผ. นายสมชาย ฤทธิศาสตร์ นายก อบ.ต. คลองมะเดื่อ
- ผ. นายไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล บัณฑิตวิทยาลัย
- ผ. นายบัญชา ฤทธิศาสตร์ นายก อบ.ต. คลองมะเดื่อ
- ผ. นายสมชาย ฤทธิศาสตร์ นายก อบ.ต. คลองมะเดื่อ
- ผ. นายไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล บัณฑิตวิทยาลัย
- ผ. นายบัญชา ฤทธิศาสตร์ นายก อบ.ต. คลองมะเดื่อ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
นายกนก สิงห์ชัย

เรียน นาย อบ.ต.คลองมะเดื่อ
- เพื่อโปรดทราบ
- เห็นควร
อนุเคราะห์
(นายสมหมาย ฤกษ์นารี)
ปลัด อบ.ต.คลองมะเดื่อ
(นายฉลวย เล็กสาวย)
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ

หัวหน้าสำนักปลัด อบ.ต.
สำนักงาน อบ.ต. คลองมะเดื่อ โทร. ๐๒๖-๙๓๖-๕๖๖๐
อาคารสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (B 7.1)
๒๕๘ หมู่ที่ ๑ ต.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
๒๒ มี.ค. ๒๕๖๒
อนุเคราะห์
(นายบัญชา ฤทธิศาสตร์)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร

คำชี้แจง

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบตามความจริง และตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเพื่อนำผลของการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อไป

2. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบง จังหวัดสมุทรสาคร แบบสอบถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

นายไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล

ผู้วิจัย

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำหรับผู้วิจัย
เลขที่แบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

เพศ

2. อายุ

1. อายุ 60 - 69 ปี 2. อายุ 70 ปีขึ้นไป

อายุ

3. รายได้

1. น้อยกว่า 5,000 บาท
 2. 5,001 - 10,000 บาท
 3. มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไป

รายได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มบะแน จังหวัดสมุทรสาคร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ค่าคะแนน

- 5   มีค่าเท่ากับ
4   มีค่าเท่ากับ
3   มีค่าเท่ากับ
2   มีค่าเท่ากับ
1   มีค่าเท่ากับ

ระดับความคิดเห็น

- เห็นด้วย มากที่สุด
เห็นด้วย มาก
เห็นด้วย ปานกลาง
เห็นด้วย น้อย
เห็นด้วย น้อยที่สุด

ข้อ	บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1) ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี						
1	อบต.จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี					
2	อบต.จัดให้มีการรักษาพยาบาล โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ					
3	อบต.จัดให้มีการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคติดต่อ					
4	อบต.จัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องการรับประทานอาหารและการใช้ยา และการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง					
5	อบต.จัดให้มีการเยี่ยมบ้าน การตรวจรักษา และการดูแลสุขภาพ โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข					
2) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้						
6	อบต. จัดให้มีการฝึกอบรมด้านอาชีพที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ					
7	อบต. ส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ					
8	อบต. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา และประสบการณ์ให้แก่ชุมชน โดยได้รับค่าตอบแทน					
9	อบต. จัดให้มีกองทุนการกู้ยืมเพื่อการประกอบอาชีพในอัตราดอกเบี้ยต่ำ					
10	อบต.จัดให้มีการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็นรายเดือน					

สำหรับ
ผู้วิจัย

A1

A2

A3

A4

A5

B6

B7

B8

B9

B10

2. ด้านการมีงานทำและการมีรายได้

ข้อเสนอแนะทาง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านนันทนาการ

ข้อเสนอแนะทาง.....

.....

.....

.....

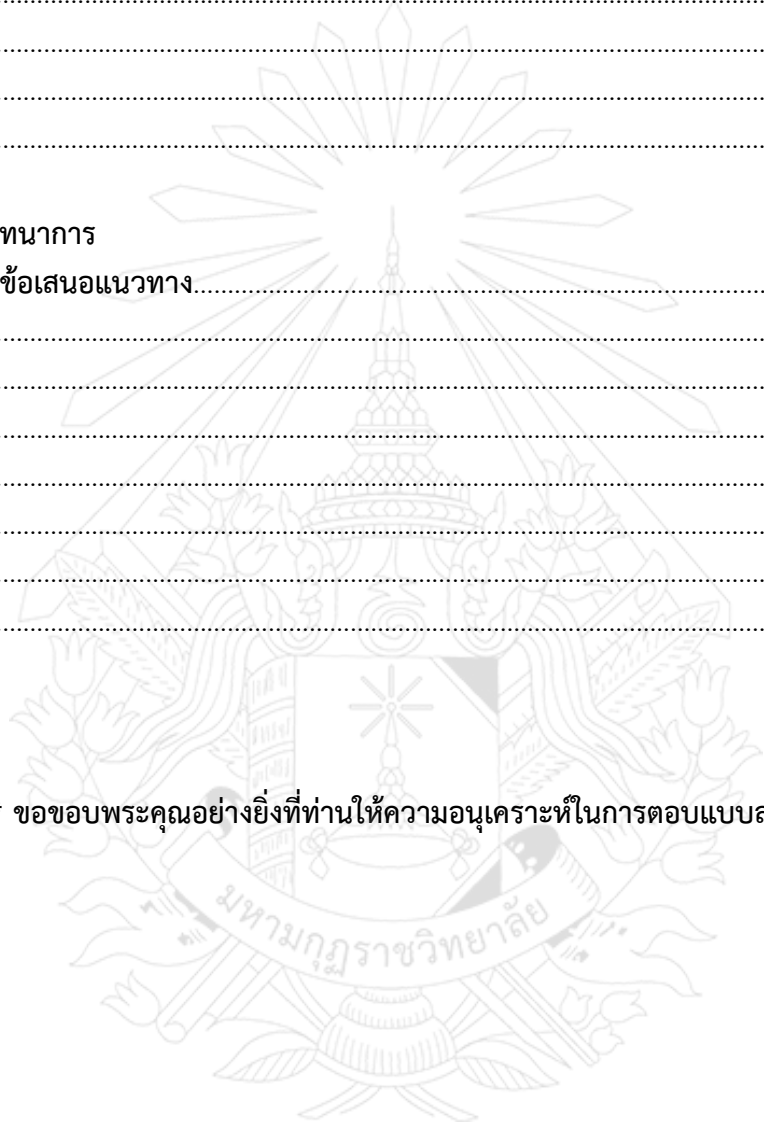
.....

.....

.....

.....

*** ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ***

ภาคผนวก จ

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

(IOC : Index of item Objective Congruence)

บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

จากผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 3 ท่าน

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ +1 = เห็นด้วย 0 = ไม่แน่ใจ -1 = ไม่เห็นด้วย

ข้อที่	บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	ค่า IOC	สรุป
		1	2	3			
1) ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี							
1	อบต.จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	อบต.จัดให้มีการรักษาพยาบาล โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	อบต.จัดให้มีการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคติดต่อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	อบต.จัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องการรับประทานอาหารและการใช้ยา และการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	อบต.จัดให้มีการเยี่ยมบ้าน การตรวจรักษา และการดูแลสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้							
6	อบต. จัดให้มีการฝึกอบรมด้านอาชีพที่เหมาะสมกับวัยของผู้สูงอายุ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	อบต. ส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	อบต. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญา และประสบการณ์ ให้แก่ชุมชน โดยได้รับค่าตอบแทน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	อบต. จัดให้มีกองทุนการกู้ยืมเพื่อการประกอบอาชีพในอัตราดอกเบี้ยต่ำ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	บทบาทองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการ จัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหาร ส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มuban จังหวัดสมุทรสาคร	ความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	ค่า IOC	สรุป
		1	2	3			
10	อบต.จัดให้มีการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็น รายเดือน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3) ด้านนันทนาการ							
11	อบต.จัดให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและ เครือข่าย พร้อมทั้งดำเนินงานและสนับสนุน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	อบต.จัดให้มีสวนสาธารณะ สวนสุขภาพ และสนามกีฬาอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	อบต.จัดให้มีส่งเสริมการออกกำลังกาย และ เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	อบต.จัดให้มีกิจกรรมผู้สูงอายุในวันสำคัญ ต่าง ๆ ทางศาสนาและตามประเพณี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	อบต. จัดให้มีการทัศนศึกษาด้านศาสนา การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเชิงวัฒนธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค
(Cronbach's alpha coefficient)

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค
เรื่อง “บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร”

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlatio n	Cronbach's Alpha if Item Deleted
อบต.จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี	58.83	43.868	.576	.783
อบต.จัดให้มีการรักษาพยาบาล โดยให้ความสะดวก และรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ	58.83	44.213	.493	.787
อบต.จัดให้มีการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคติดต่อ	58.83	49.178	-.017	.817
อบต.จัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องการรับประทานอาหารและการใช้ยา และการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง	59.17	48.420	.065	.812
อบต.จัดให้มีการเยี่ยมบ้าน การตรวจรักษา และการ ดูแลสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	59.03	52.240	-.290	.834
อบต. จัดให้มีการฝึกอบรมด้านอาชีพที่เหมาะสมกับวัย ของผู้สูงอายุ	59.33	43.264	.511	.785
อบต. ส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ	59.33	43.126	.422	.791
อบต. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา และประสบการณ์ ให้แก่ชุมชน โดยได้รับค่าตอบแทน	59.53	42.809	.486	.786
อบต. จัดให้มีกองทุนการกู้ยืมเพื่อการประกอบอาชีพ ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ	59.40	43.834	.431	.790
อบต.จัดให้มีการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเป็นรายเดือน	58.63	45.620	.397	.794
อบต.จัดให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและเครือข่าย พร้อมทั้งดำเนินงานและสนับสนุน	59.07	38.685	.721	.764
อบต.จัดให้มีสวนสาธารณะ สวนสุขภาพ และสนาม กีฬาอย่างเพียงพอ	59.27	41.926	.501	.784
อบต.จัดให้มีส่งเสริมการออกกำลังกาย และเล่นกีฬา เพื่อสุขภาพ	59.27	39.651	.641	.771
อบต.จัดให้มีกิจกรรมผู้สูงอายุในวันสำคัญต่าง ๆ ทาง ศาสนาและตามประเพณี	58.93	41.444	.634	.775
อบต. จัดให้มีการทัศนศึกษาด้านศาสนา การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ และเชิงวัฒนธรรม	59.20	38.166	.554	.780

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0.80	15

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล : นายไพฑูรย์ เสริมศิริมงคล
 วัน เดือน ปี เกิด : วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2506
 ภูมิลำเนาเดิม : อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
 ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ 24/32 ตำบลคลองมะเดื่อ
 อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

การศึกษา

พ.ศ. 2519 : ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนวัดท่าช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี
 พ.ศ. 2522 : มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี
 พ.ศ. 2524 : มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2528 : ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วทบ.) คณะวนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2528 : บริษัท ปัญจพลไปเบอร์ คอนเทนเนอร์ จำกัด
 พ.ศ. 2543 : บริษัท เลิฟ (สเปเชียลตี้) จำกัด
 พ.ศ. 2546 : บริษัท คลาเรียน เคมีคอล (ไทยแลนด์) จำกัด
 พ.ศ. 2554 : บริษัท อาโครม่า (ไทยแลนด์) จำกัด
 พ.ศ. 2558 -
 ปัจจุบัน : ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน
 จังหวัดสมุทรสาคร
 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หมู่ที่ 3
 ตำบลคลองมะเดื่อ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร